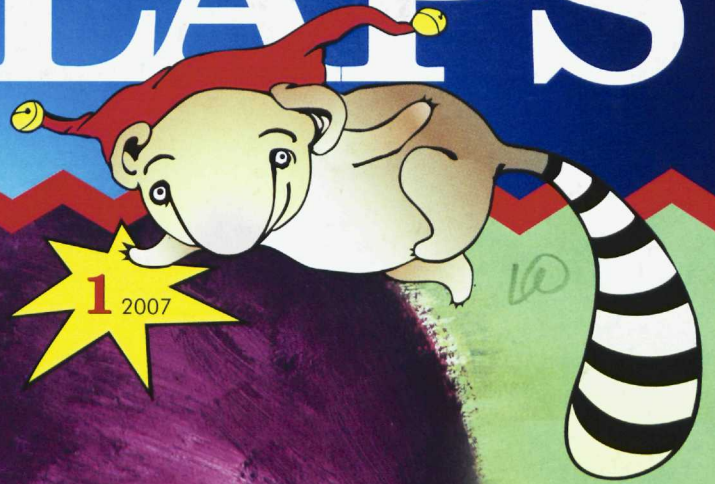

Hind 23 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Lenna Kuurmaa

Notsuaasta tunniplaan

**Meie väikesed
heateod**

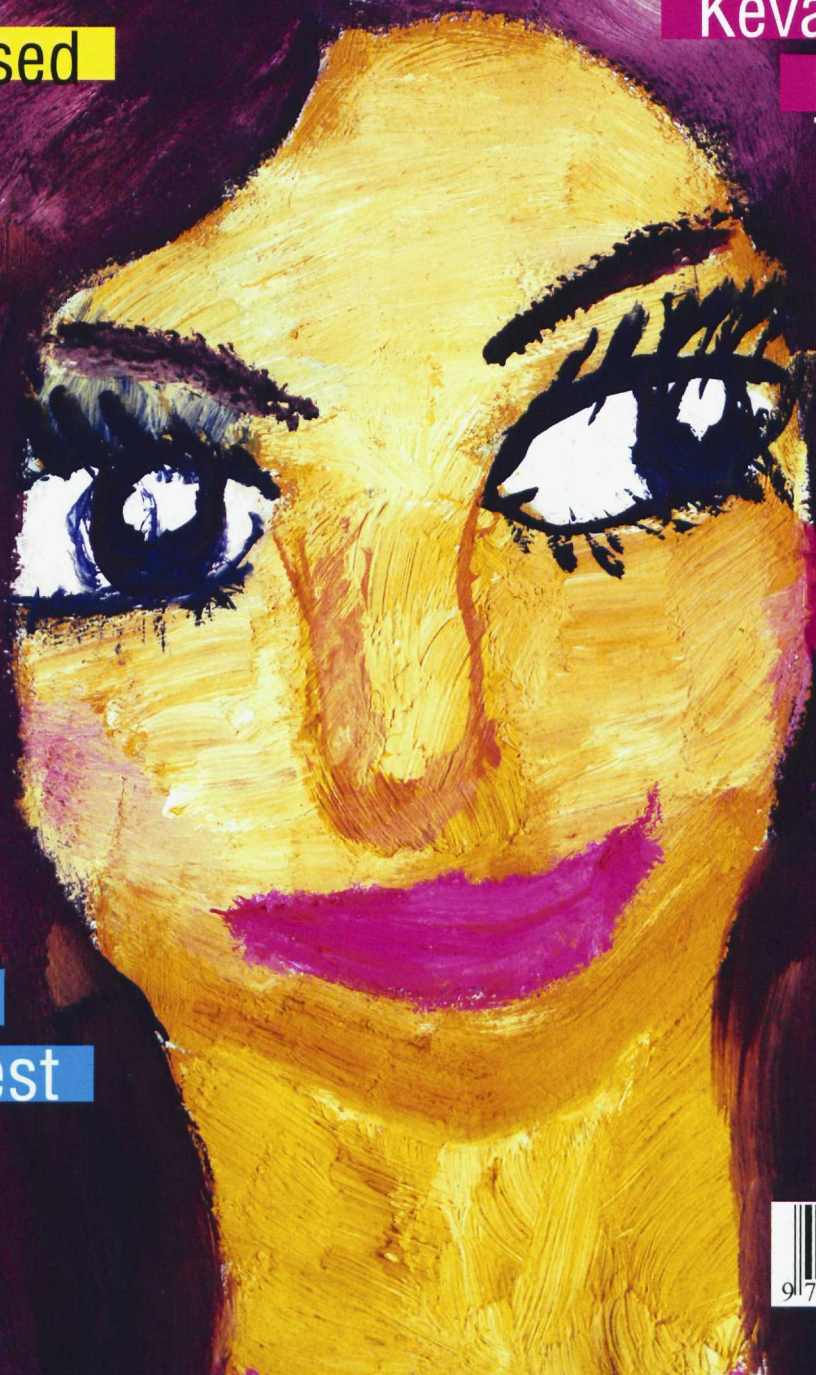
**Kes oli
Suka
Anton?**

**Parimad
õpsid,
parimad
lapsed**

**Oh, oleks
mul koer!**

**Kogu tõde
rasvatihasest**

**Kevade algus
jaanuaris**

<http://kommikas.kalev.ee/healaps/>

Uusaastatervitus
kõigile sõpradele
ja sugulastele,
nii uutele kui ka
vanadele!

Kaardi tegi Kirke

**Number kaks-null-null-ja seitse —
tehku rõõmsaks kõiki meid see
koolis, kodus, kuuse ümber!
Täitsa lahe aastanumber!**

Kroon eesti keelele!

Eesti keel kuulub lahutamatult eestlaste ja eestluse juurde.

Selles on hea mõelda, oma mõtteid välja öelda ja kirja panna. Tänapäeval, mil suurte rahvaste keeled tõrjuvad väiksemaid kõrvale, vajab meie emakeel püsima jäämiseks toetust.

Seetõttu kutsumegi kõiki Eesti kooliõpilasi annetama üht sümbolset krooni, et aidata meie emakeelel püsida ka järgnevate põlvkondade keelel ja meelel.

Kogutud raha palume koolide kaupa kanda Eesti Rahvuskultuuri Fondi Hansapanga kontole nr 221001101347 (lisades märkuse "Wiedemanni fond" ning annetuse teinud kooli nime). Järgmisest sügisest hakkab Wiedemanni fond igal aastal toetama eesti keele õpet ja rahvuslikku kasvatust. Meie oleme oma annetuse juba teinud.

Gustav Adolfi Gümnaasiumi, Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumi, Hugo Treffneri Gümnaasiumi, Jüri Gümnaasiumi, Koigi Põhikooli, Märjamaa Gümnaasiumi, Narva Eesti Gümnaasiumi, Nõo Reaalgümnaasiumi, Palade Põhikooli, Palamuse Oskar Lutsu Gümnaasiumi, Puka Keskkooli, Räpina Ühisgümnaasiumi, Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi, Saaremaa Ühisgümnaasiumi, Sonda Põhikooli, Tõstamaa Keskkooli, Viljandi Maagümnaasiumi, Võru Friedrich Reinhold Kreutzwaldi Gümnaasiumi, Väike-Maarja Gümnaasiumi õpilased

Kes-Mis-Kus? Nr 1-2007

Kaanepilt: Kerttu Laug Taebela Gümnaasiumist

- 3** Marika Reiko, Tuuli Saksa, Gerli Põdra teosed
- 4** Headest õpetajatest
- 6** Kunst. J. Westholmi Gümnaasiumi õpilaste looming
- 7** Virulaste almanahh
- 8** Kerttu Soansi jutt hoolivast arstist, Urmas Viigi ill.
- 10** Ülle Põllu Päkapikujutt
- 12** Januariin
- 13** Naeru-uss
- 14** Oma sulega Katrin Pärnpuu
- 15** Mustkunstnik Ande
- 16** Kirjalaps. Katrin Pent, Ellen Anett Põldmaa
- 17** Hiie Tammani "Leana"
- 19** Uudis
- 20** Tere, lind! Peep Veedla rasvatihasest
- 21** Poster 1 Vanilla Ninja
- 22** Poster 2 Notsu-aasta tunniplaan
- 25** Kirjanurk
- 26** 12 kuud õuemängudega
- 27** Ilmar Trulli ristsõna
- 28** Marge Salumäe Kundast ja Suka Antonist
- 30** Osavnäpp: laste oma raamatud
- 31** Andres Jaaksoo "Kevadest"
- 33** Suur vahetund . Anna-Maria ja Kristiina
- 34** Barbindus
- 35** Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36** Sabina Zinovjeva vestleb Ainike Nõmmistoga koertest
- 37** Anneli Orgusaar koolitoidust
- 38** Plaadiriul
- 39** Järjehoidja
- 41** Pop . Lenna Kuurmaa. Vanilla Ninja jäljendajad
- 42** Meie väikesed heateod
- 44** Lego

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"
Harju 1, 10146 Tallinn Tel. 631 44 28
Hea.Laps@mail.ee

Triikid: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja: Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijutt: Britta Korzets, britta@healaps.ee

Kujundaja: Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Minu parim õpetaja

Ma kirjutan oma eesti keele õpetajast. Ta ei luba oma nime mainida. Ta arvab, et see on enesekiitmine. Aga ta on tõesti parim õpetaja siin maamuna peal.

Meie klass oli varem nagu hullumaja. Vana õpetaja arvas, et kõike saab karjumisega korraldada. Parim õpetaja ei arvaks kunagi nii. Praegune klassijuhataja ei arva ka. Ta seletab kas või kõigile ühekaupa ära, et aine igaühele selgeks saaks. Väga palju ei saa ju tunnis aega raisata selle peale. Ta lausa käsib pärast tunde kahed ära parandada. Huvitav on veel see, et ta ütleb, et ta ise sai kahe, kui klassis on kas või paar-kolm kahte. Ta arvab, et on valesti õpetanud. Ei ole! Ise oleme selles suures osas süüdi!

Olen kindel, et mitte ükski õpetaja ei tee nii nagu tema. Ta tõmbab tahvlile harjavarrega joone, et meile meelde jääks, et harjutusele tuleb joon alla tõmmata.

Alati, kui midagi valesti teed, ütleb õpetaja: "Pole midagi, järgmine kord teed paremini!"

Iga laps tahaks endale sellist õpetajat. Ta kiidab lapsi pidevalt ja korraldab ekskursioone. Maailm oleks parem, kui selliseid õpetajaid oleks rohkem.

Gerli Põdra
Viljandi Maagümnaasiumi 5.b klassist

3.b

Meie klass on 3.b,
selge meil on ABC.
Koos me juba aastaid kolm,
aabitsale kuhjund talm.

Meid on klassis päris palju,
räägime me palju nalju.
Vahe tunnis kisa-kära,
ehmatame teised ära.

Vahel teeme pahandust,
õpetaja siis on kuri,
et meil kuumaks ei läeks turi,
palume talt vabandust.

Õpime me päris hästi.
Alati ei tee, mis kästi...
Vahel läheb päris sassi –
see ei sega meie klassi.

Kokku meid on 16 tükki,
teeme vabalt 100 kükki.
Oleme me sõbrad kallid
veel ka siis, kui pead meil hallid.

Tuuli Saksa
Väike-Maarja Gümnaasiumi
3.b klassi juhataja

Minu parim õpilane

Minu parim õpilane olemata veel,
kuskilt kaugelt tulevikust minu poole teel.
Võib-olla nägin teda eile roosa vankri sees,
vahest aga tuli meile, kadrinask tal ees.

Või ehk see, kes keelt mul näitas, ilmus ei tea kust,
äkki õues palli tagus, nägu porist must.

Ma ei tea veel, kes ta on, kuid kindlasti ta tuleb,
enda järel klassiukse imevaikselt suleb.

Ütleb tere, naeratab ja istub pinki –
pole õpetajal paremat ju kinki
kui üks terve, viisakas ja viks,
vahva poisikutt või siis hoopis pliks.

Marika Reiko
Puhja Gümnaasiumi
inglise keele õpetaja

Marleen Helimets Suure-Jaani Gümnaasiumist

Täname
Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali
ja Hasartmängumaksufondi

Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!

Koolilaps ja õpetaja

Astrid Rosenberg Laev, Põhikoolist

Ta märkab iga viga

Ta õpetas mul tähed pähe, et lõpuks oli hääl tal kahe. Kui viimaks veerand läbi sai, siis õpetajalt sain veel pai.

Numbritega kaklesime, kuupidega vaidlesime, kirjaga me sõdisime — kui see meenub, võibsemel!

Aga ühel päeval siis päevikusse ilmus "viis". Rõõmus oli minu meel, tahtsin saada "viisi" veel.

Kui ta satub veale, tõmbab kriipsu peale. Ta märkab iga viga, vist selline ta iga.

Ta kiidab koolikassi ja vaikset, töökat klassi. Ta hindab ausust, puhtust, on kurb, kui miski luhtub.

Ei jaga meile tarkust jõuga, ei kisa, asjata ei lõuga. Ka sellest poleks midagi, kui vahel juhtuks sedagi.

Maarja-Liis Vesiloik
Kasari Põhikooli 6. klassist

Meie õpetaja on mõnus ja lahe. Ta

- Kärb, kui lohakalt istud.
- On naljakas.
- On lahe.
- Teeb ekskursioone.
- Jutustab lugusid.
- On kuri, kui kodune töö on tegemata.
- Käib meiega iga päev jalutamas.
- On ilus.
- Ei karda hiiri.
- Ei reeda laste saladusi vanematele.
- Õpetab kunstitunnis, kuidas toredaid asju teha.
- On kaval.
- Talle maitsevad keedetud oad.
- On korralik ega käi pidudel.
- Jälgib, et klassis on kord ja kõik õpivad.
- Ta kastab klassis lilli.
- On koos meiega rõõmus.
- Ta peab alati laste kisa ja vastuhaukumise ära kannatama.
- Ta ei pane jalgu tunni ajal lava peale.
- Ta korraldab lastele üllatusi.
- Käib kursustel ja õpib asju juurde.
- Ta ei kiusa.
- Ta ei jää haigeks.
- Teeb iga veerand vähemalt ühe klassiõhtu.
- Tal läheb alati kõik hästi.

Lubab tunnis rääkida

Minu parim õpetaja on tööõpetuse õpetaja. Ta meeldib mulle sellepärast, et ta ei ole kunagi väga kuri, ta hindab hästi ja lubab tunnis rääkida. Tööõpetus on muidu ka mu lemmikaine, sest mulle meeldib meisterdada. Teisipäeviti saab pärast tunde puust ükskõik mida meisterdada, kui ainult materjali ja tööriistu on. Kui keegi küsib midagi tunnivälisest, siis ta vastab, mitte ei ütle, et see pole tunni teema, nagu teised õpetajad. Näiteks eile käisin ühe sõbraga pärast tunde ühte meisterdust valmis tegemas, et saaksin selle isadepäevaks isale kinkida. Seda oli vaja liimida ja seni, kuni liim kuivas, küsisime õpetajalt igasuguseid asju tema lapsepõlve kohta. Ta vastas nii huvitavalt! Ta on üldse väga hea õpetaja!

Taniel Tambet
Viljandi Maagümnaasiumi 5.c klassist

Lihtsalt hea õpetaja

Mie klassijuhataja on Tiia Lehiste. Mulle meeldib oma õpetaja, sest ta on lihtsalt hea õpetaja.

Õpetaja Tiia on meie vastu väga lahe ja abivalmis. Kuigi Kevin peale on ta vahel kuri, sest matemaatika kontrolltöö ajal vaatab Kevin naabrite pealt maha. Sageli keelab õpetaja ka Joonast. Joonasel on kogu aeg joonlaud otsapidi suus ja kui ta on lutsimise lõpetanud, siis küsib: „Kusmaal me oleme?“ Õpetaja tahtis, et Joonas teda tunnis kuulaks ja istuks nagu õige koolipoiss. Ta tõstis Joonase pingi naabri omast ettepoole. Joonas aga keerutas ikka edasi.

Õpetajal on parem, kui ei pea kogu aeg keelama, aga meil on klassis veel mõned jutupaunikud. Vahel ma mõtlen, miks Laura pink ometi peab minu ees olema. Laura keerutab ka kogu aeg. Tal on endal kustutuskumm olemas, aga ikka ta võtab teiste laste omi ja mängib nendega.

Teistega õpetaja ei kurjusta, sest pole vaja. Kui ma tunnis ühest ülesandest aru ei saanud, siis tõstsin käe ja kutsusin õpetaja appi. See oli meie esimene kontrolltöö. Ma kogusin tookord 36 punkti ja sain hindeks nelja, aga viimase matemaatika töö eest sain juba viie. Küll on mõnus saada viit!

Õpetaja Tiia Lehiste laps Margot käib ka meie klassis ja ta on minu hea sõber. Tal on pruunid silmad nagu õpetajalgi. Aga pinginaabriks on mul hoopis Kai. Mul on klassis veel palju häid sõpru: Maia, Merili, Karis, Tauno, Andreas, Margus, Teele, Kairis ja Mandrik.

Merit Heliko Kask
Lihula Gümnaasiumi 2. klassist

Suure-Jaani
Gümnaasiumi 2. klassi õpilased

mõlemat on väga vaja!

Õpetaja Sirje tuleb tundi rõõmsa näoga

Mulle meeldib meie koolis õppida, sest meil on huvitavad tunnid. Peale selle on klassis hubane. Klass on puhas ja korras. Ümberringi on välja pandud meie ilusad tööd.

Koolis õpime matemaatikat, inglise keelt, loodusõpetust, inimeseõpetust ja ujumist. Oh, õpetajaid on palju! Kõik õpetajad on natuke erinevad, aga neil on sarnasust ka. Nad kõik tahavad, et õpilased hästi õpiksid ja targaks saaksid. Siis läheb neil suurena elus hästi.

Ma tahaksin, et kõik õpetajad astuksid klassiuksest sisse rahulikult ja rõõmsate nägudega. Sellest oleneb minu meeleolu tunnis.

Minule on kõige raskem tund matemaatika, siis eesti keel. Loodusõpetust ma raskete ainete hulka ei loe.

Ükskord väiksena tegin sisalikuga katse. Tõin ta sügisel oma tuppa ja panin magama. Talvel ärkas sisalik üles. "Oh õnnetust, mis nüüd küll saab!" mõtlesin mina. Panin looma lauasahtlisse kinni. Mõne aja pärast võtsin ta jälle välja ja panin WC-potti ujuma. Ma ei teagi, mis sisalikust sai.

Rääkisin loost loodusõpetuse õpetajale. Ta lohutas mind nii: „Mõtle, et sisalik ujus ära ja jäi elama, nii on lihtsalt parem mõelda, aga tegelikult ta vist suri küll ära.”

Mulle meeldib minu loodusõpetuse õpetaja. Temaga saab igasuguseid jutte rääkida. Tundi tuleb ta alati rõõmsa näoga ja on heatahtlik. Korda rikkuda ta ka meil ei luba, sest siis ei saa õppida. Nii õpetaja Sirje ütlebki.

Mihkel Pöder
Kehra Keskkooli 3.a klassist

Hea õpetaja tunnid on põnevad

Mina ei kuulu nende õpilaste sekka, kes mõtlevad ainult hinnetele ning hindavad selle järgi õpetajaid. Minu arvates on hea õpetaja selline, kelle tunnid on põnevad, kes oskab oma ainet õpilastele selgeks teha ning on õiglane iga õpilase suhtes. Paljudel mu õpetajatel on need omadused olemas. Siiski on üks õpetajatest minu silmis teistest üle – minu saksa keele õpetaja.

Saksa keel on mulle alati väga meeldinud just seepärast, et mul on väga tore õpetaja, kes suudab tervele klassile ka kõige raskemad ülesanded selgeks teha. Kõige rohkem meeldib mulle tema juures see, et ta on õiglane. Mõned õpetajad peavad õpilase juures kõige tähtsamaks esmamuljet ning hindavad selle järgi teda ka edaspidi, kuid nad ei usu, et kahtelede õppivast lapsest võib kunagi midagi head oodata. Mõnel õpetajal on välja kujunenud lemmikud, keda koheldakse teistest paremini ka siis, kui nad seda ei vääri. Õnneks peab saksa keele õpetaja meist kõigist lugu ning kohtleb kõiki alati võrdselt.

Hakkasin saksa keelt õppima, kui olin kuendas klassis. Ma natuke kartsin seda, kuna uue võõrkeele õppimine on eriti alguses väga raske. Siiski ei kujunenud see üldse raskeks. Loomulikult anti palju sõnu pähe õppida, kuid õpetaja oskas tunnid alati nii põnevaks muuta, et sõnad jäid justkui iseeneest meelde ning kodus ei kulunud õppimiseks üldse kava aega. Esimesel aastal oli õpetaja abivahendiks pehme pall, mida me suulises vestluses kasutasime. Üks õpilane küsis näiteks: "Wie heißt du?", viskas palli ning püüdjä pidi küsimusele vastama ja uue küsimuse esitama. Sai palju nalja ja loomulikult jäi ka midagi kõrva taha.

Saksa keele õpetaja on ka suur organiseerija: talle meeldib viia meid igasugustele Saksamaa ja saksa keelega seotud üritustele. Eelmisel aastal käisime Saksa Kultuuri Instituudis vahvat "kohvrietendust" vaatamas ning külastasime näitust, kus anti meile küsimustik, millele tuli vastuseid otsida. See oli minu arvates väga hariv ning mulle meeldiks, kui ka teiste ainete õpetajad organiseeriksid õpilastele selliseid vahvaid üritusi.

Minu lemmikõpetaja on õpilaste suhtes mõistev ning keegi ei karda temalt kunagi midagi küsida. Kui ma kuendas klassis olin, siis oli selline olukord, kus üks õpilane küsis teist ning laps, kes selle all kannatas, ei osanud kellegi poole pöörduda. Lõpuks lahendas olukorra saksa keele õpetaja, hoolimata sellest, et ta pole isegi mitte klassijuhataja. Ta ei salli ebaõiglust ning üritab teha nii palju head, kui tema võimuses, et maailma paremaks muuta. Sellest ajast peale kurdavad talle paljud oma muresid ning tema üritab neile ikka ja jälle lahendusi leida.

Vahetevahel on tal halb tuju, kuid iialgi ei vala ta seda õpilaste peale välja. Ta muudkui naeratab ning üritab teha kõik selleks, et meie end hästi tunneksime ja et meile õppimine võimete kohane oleks. Õnneks kohtleb ja hindab ta meid kõiki ühtemoodi.

Mulle meeldib saksa keele õpetaja ka seepärast, et lisaks õpiku materjalile otsib ta mujaltki huvitavaid harjutusi juurde, eriti meeldivad mulle nuputamisesanded. Tundides räägib ta ka sellest, kui tähtsaks on maailmas tõusnud saksa keel. Ta rõhutab alati seda, et me ei "õpiks ainult hindele". Hinne on küll tähtis, kuid tähtsam on see, et me kõigist osadest aru saaksime ning neid ka edaspidi meeles peaksime.

Arvan, et saksa keele õpetaja on tore ka paljude teiste õpilaste meelest. Minu jaoks on ta ka suur eeskuju, kuna ta on "tavaelus" mu ema. Kuid "koolielus" meeldib ta mulle vahest isegi rohkem! Ma soovin, et iga Eestimaa õpetaja sarnaneks just minu lemmikõpetajaga!

Elis Ruus
Elva Gümnaasiumist

Kertu Ojaveski 4.a kl

Silvia Okspuu 4. kl

Liisi Saueauk 1.a kl

Oskar Aua 2. kl

Jakob Westholmi Gümnaasiumi õpetajad

Cärol Ojala 1.a kl

Sarah Nõmm 1.a kl

Pirgit Sirel 7.a kl

Ise tehtud – hästi tehtud!

See on vahva, et üle kogu Eestimaa leidub koolilapsi, kellele meeldib lugusid ja luuletusi välja mõelda ning kirja panna. Kui veel mõned asjatundlikud täiskasvanud ka kampa löövad, siis ei jää need lood ja laulud sahtlisse või arvutisse vedelema, vaid trükitakse ära almanahhides ja muudes kogumikes.

Juhan Kunderi Selts korraldas Virumaa õpilastele loodusteemalise omaloominguvõistluse ja pani selle parimad tööd mullu kenade vikerkaareliste kaante vahele. Avaldame mõned nopped kogumikust "Loodusjutud", mille koostajad-toimetajad on Karin Kollom ja Marge Salumäe.

Pardipoeg

Rakveres oli suvel laat, kus müüdi igasugust padi-padi: kampsuneid, mänguasju ja isegi lambaid, lehmi ja parte. Minule ja mu sõbranna Katile hakkas kangesti meeldima üks part. Ta oli kollase-mustakirju. Ma teadsin, et ema on selle vastu, aga ostsin pardi ikkagi.

Me viisime linnu suvilasse. Ta jooksis seal õue peal ringi ja käis meiega rannas ujumas. Ühel hommikul oli part kadunud. Jooksin kiiruga Kati juurde ja ütlesin, et meie lemmik on kadunud. Läksime parti otsima. Natukese aja pärast leidsime ta rannast teiste partidega ujumas. Sellest ajast peale hakkas ta metspartidel külas käima. Lõpuks jäigi nende juurde elama.

See oli pardi jaoks õnnelik lahendus. Tore, et ta leidis liigikaaslasti! Aga mis juhtub temaga talvel? Muide, me nägime, kuidas ta koos sõpradega lõunasse lendas. Aga kas ta jaksas pika ja raske teekonna vastu pidada? Meie Katiga usume, et kohtume temaga suvel.

Kariina Tommik
Rakvere Gümnaasiumi 7.b klassist

Kuidas siil okkad sai

Vanasti ei olnud siilil okkaid, isegi kasukat mitte. Siilil oli metsaelanike ees piinlik. Suvel oli siilil hea, sest tal polnud palav. Talvel oli siilil väga külm isegi siis, kui ta oma majas oli. Tema maja oli väike, seinad mätastest, katus aga kastanilehtedest.

Ühel päeval tuli siilile naaber hiir külla. Siil pakkus naabrimehele teed ja juustu. Sõbrad ajasid juttu. Hakkas juba pimedaks minema. Majake oli jahedaks läinud ja siilil hakkas külm. Hiir küsis siililt, miks tal karvakasukat ei ole. Siil kehtas õlgu.

Järgmisel päeval luges siil ajalehest, et linna tuleb maailmakuulus ravitseja. Ta luges veel, et ravitseja tegevat nõelravi, mis aitavat igasuguste valude vastu. Siilil aga valutasi viimasel ajal peaaegu kõik luud ja kondid.

Läkski siil ravitseja juurde. Ravitseja pani siilile nõelad selga, aga kui ta neid ära hakkas võtma, ei tulnud nõelad kuidagi välja. Siil vaatas ennast peeglist: ta oli nõeltest kasukaga väga elegantne. Sellest ajast ongi siilil okkad.

Tõnis Klaasmägi
Laekvere Põhikooli 4. klassist

Aastaring

Kas sa tead, kuidas lõhnab kevadel esimene puhkenud lilleõis?

Kuidas maitses pihlamari punane linnukesele, kes selle ära sõi?

Kas meenub sulle talvel, kuidas algas suvi? Algas ehk sellega, et lihtsalt siia tuli?

Või helises ehk karukell, ja teatas: "Tuleb suvi hell!"

Kui siis saabus kirju sügis, kuhu tema suve trügis?

Talvgi lõpuks kohale jõudis.

Kas ta üle lehemere siia sõudis?

Sigrid Malva
Kunda Ühisgümnaasiumi 6.b klassist

Tahaks luuletada

Taevavõlvil talvapäike, kevad alles poolel teel. Pakasel veel mitmeid käike, märtsituusudki on ees.

Päev see kukesammul astub, sest et aega küll on tal. Päike metsa taha laskub, varjud lumekamaral.

Tahaks hoopis kirjutada linnulaulust, sulaveest, keset talve luuletada peatsest soojast kevadest.

Virgeli Smigelskite
Avinurme Keskkooli 8. klassist

Kerttu Soans

Näpuotsa salat ehk Hooliv arst Mari

"Astuge edasi, palun!" kutsub doktor Mari järgmise abivajaja protseduuride tuppa. Peeter läheb kiirel sammul arstile järele, hoides oma kannatada saanud nimetissõrme kõrgel üleval. "Mis teil siin siis lahti on?" küsib arst, viibates samal ajal õele, et see sidumisvahendid valmis paneks.

"Oi, härra Peeter, sõrmel on ju lausa tükk otsast ära. Kuidas see küll juhtus?"

"Riivisin kapsast," räägib Peeter, "tahtsin oma naisele head meelt teha, tahtsin talle värskekapsasalatiit valmistada. Apelsini koorimise ja pähklite hakkimisega sain hakkama, aga vaat see kapsa riivimine... aiiii!" Doktor Mari uurib vigastatud näppu lähemalt.

"Ja kus näpu ots on?"

"Näpu ots... Ma ei tea. Jäi võib-olla salatisse," on Peeter hämmeldunud. "Te tahate öelda, et...?"

"Aga muidugi," vastab arst, "kui riivitud näpuots õigel ajal näpu otsa tagasi panna, võib see sinna kenasti kinni kasvada. Kas te elate kaugel? Või saaksite koju minna ja oma salatikausi üle vaadata?"

"Muidugi saan, ma tulin autoga ja ei ela üldse kaugel."

Vahepeal on õde haige näpu ümber sideme teinud ja Peeter ruttabki koju riivitud näpu otsa otsima.

Läheb õige mitu minutit, kui Peeter salatikausist oma näpuotsa üles leiab. On see ju päris sama värvi kui tükk kapsajuurt. Doktor Mari on Peetrile väikese jääkoti kaasa andnud ning sinna mees leitud näpuotsa pistabki ja – kiiresti arsti juurde tagasi. "Et asi õnnestuks, on arvel iga minut," oli doktor Mari autosse istuval Peetrile protseduuride toa aknast veel järele hüüdnud. Pannud siis käed pasuna moodi torusse ja vastuvaidlemist mitesallival häälele lisaks huilanud: "Aga liikluseeskirju rikkuda ei tohi, muidu võite veel suuremasse õnnetusse sattuda!" Peetril on see meeles ja ka haiglassee tagasi sõites vahetab ta autol mõõdetud liigutustega käike ning püüab endas maha suruda põnevuse ja hirmu segu, mis teda valdab, kui ta vaatab kõrvalistmel lebavat jääkotti oma sõrme riivitud otsaga.

Doktor Mari on arst juba mitmendat põlve. Tema ema oli arst, arst oli ka tema vanaema ja räägitakse, et arstiaemetit olla pidanud isegi tema vaarema, keda sel ajal vist küll lihtsalt külatargaks kutsuti. Mari tahtis väikesest peale arstiks saada ja kuigi nüüd juba üle keskea, mitme lapselapse vanaema, pole arstiks olemise soov temas põrmugi vähenenud. Igal hommikul täpselt kell kuus hüppab doktor Mari voodist, võimleb, käib duši all, sööb taldrikutäie putru, joob kaks klaasi piima ja pisikese tassi kohvi ning kiirustab kiirabihaiglasse. Igasse abivajajasse suhtub ta äärmise hoolivusega ning "Kaebuste ja ettepanekute raamat" vastuvõtuosakonna vanemõe laual on täis patsientide tänusõnu doktor Marile.

Nagu oma patsientidest, nii hoolib Mari ka oma perekonnast ja töökaaslastest. Ja mitte ainult! Mari ei ole naine, kes oleks end töösse või perekonda matnud ja muu maailma vastu huvi kaotanud. Just tema on see, kes hoolitseb haigla koridorides olevate taimede ja suurte akvaariumide eest. Tehes koostööd Botaanikaia ja Loomaaiaga, teab Mari täpselt, millised taimed milliste haiguste ravile kaasa aitavad ja millised kalad milliseid meeleolusid esile kutsuvad.

"See on tal kindlasti vaaremast," muheleb haigla peaarst ning lisab: "Kas sel kõigel nüüd tõepõhja all on või ei, kes seda teab. Igal juhul on meie haiglas riigi kõige kõrgem terveks saajate protsent." Peaarst laseb haigla kõige ilusama käekirjaga meditsiiniõel kirjutada välja nimesilt kirjaga: HOOLIV ARST MARI. Õde kirjutabki ja teeb sõnale "hooliv" kuldse pärja ümber ning klõpsatab siis paberikese pisikeste läbipaistvate plastmasskaante vahele.

Arstide autasustamispidustusel kinnitab peaarst doktor Marile sildi rinda. Mari on küll väga rõõmus, aga leiab siiski, et see silt on üks suur ülepakkumine: "See ju minu amet, mis-te-nüüd! Iga arst on hooliv, kui ta on arst südame kutsel. Aitäh muidugi."

Peeter jõuab haiglamajja tagasi ja jookseb, jääkott terves käes ja seotud näpuga käsi üles tõstetud, protseduuride tupp.

"Kuhu te tõtate, noormees?" peatab teda karm valvuritädi. "Te peate enne oma nime kirja panema ja haigekassakaardi esitama."

"Aga see näpuots...", hingeldab Peeter. "Iga minut on arvel!"

"Näpuots võib oodata, kõigepealt ikka paberid korda. Esitage oma isikutunnistus," on valvur halastamatu.

"Aga näpuots ju...", podiseb Peeter, võtab jääkoti hammaste vahele ja püüab vaba käega taskust dokumente kätte saada.

"Härra!" kuuleb Peeter nüüd doktor Mari häält. "Härra! Paberid jõuate hiljem täita. Kas näpuots on kaasas? Tulge kohe siia!" Ja juba Peeter jooksebki protseduuride toa poole. Selja tagant kuuleb ta, kuidas doktor Mari ütleb valvuritädile: "Tänan teid kohusetundlikkuse eest, aga praegu on asi tõsine."

"Muidugi, muidugi, kuidas arstiprovad ütlevad, muidugi," vastab valvur ja vangutab pead - on sel hoolival Maril ikka kõigi heaks hea sõna varuks ja muidugi need tema haiged, nendega teeb ta üldse sada imet!

**"Aga muidugi,"
vastab arst, "kui
riivitud näpuots õigel
ajal näpu otsa tagasi
panna, võib see
sinna kenasti kinni
kasvada."**

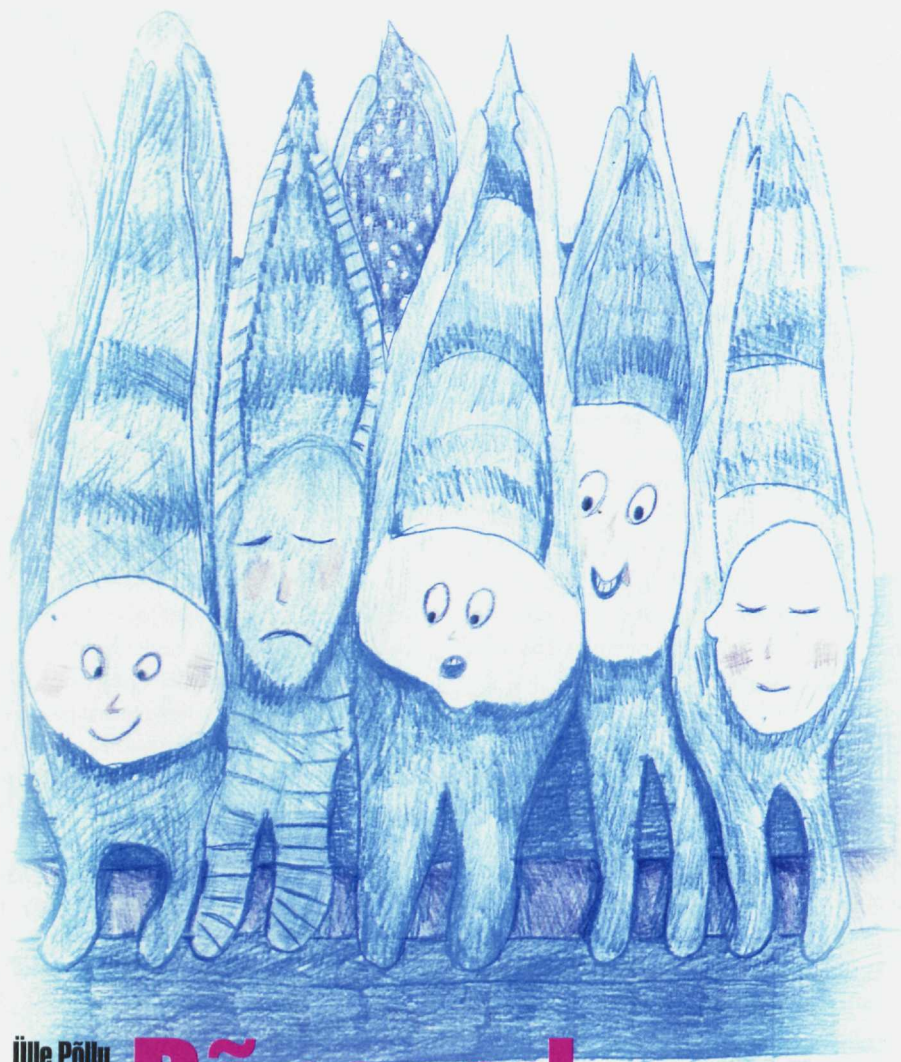
Doktor Mari surub ära riivitud näpuotsa Peetrile näpu otsa tagasi ja ütleb: "Hea, et küüs on puutumata jäänud. Ma ei näe ühtki põhjust, miks teie näpp ei peaks oma otsa tagasi tahtma. Tulge kolme päeva pärast tagasi, siis vaatame, kuidas asjalood on. Ja kui kõik läheb plaanipäraselt, siis olete paari nädala pärast jälle terve näpuga."

Peeter on üllatusest sõnatu, suurest rõõmusest käib tal isegi pea pisut ringi. Ta tahab doktor Mari tänada, aga ootamatult võtab arst Peetril prillid eest ja kaob nendega teise ruumi.

Mõne aja pärast tuleb arst tagasi ja sätib särama löödud prillid Peetrile nina peale. "Puhas-

tage oma prille, härra Peeter," ütleb arst Mari, "üks kord päevas enne sööki ja kaks korda päevas enne söögi tegemist. Siis näete järgmine kord ka kapsast täpsemalt riivida."

Peetril oleks justkui uduloor silme eest tõstetud. Esimene asi, mida ta väga selgelt näeb, on silt tema eest seisva doktori rinnas. Sellele on kirjutatud HOOLIV ARST MARI ja Peeter tunneb, kuidas näpp juba ongi peaaegu terveks saanud.

Ülle Põllu

Põnevad Sündmused päkapikumaal

Kauges sügavas metsas langeb puidust maja aknale lumehelbeke ja vaatab: päkapikk kohendab kaminatuld. Paugub uks, sisse astub jõuluvana, lumine ja rõõmus.

"Tere õhtust," ütleb ta. "November käes ja juba nii sügav lumi! Käisin kõik päkapikumajad läbi, nad alles unest ärrganud ja mõtlevad nüüd, kuidas kiiresti ja hästi kõigi laste soovid täita – kirju tuleb kuhjaga iga päev. Panin oma tütrekese sorteerima, ta koostab pikka nimekirja. Kujutate ette: üks poiss tahab jõulud veeta Kuu peal – koos kuuse ja kingituste, ema ja isaga. Teine jälle sõita paksus kuusemetsas saani ja põtradega, süües samas sooja pühadesaia. Kolmas tahab kõik kingitused saada otse jõuluvanalt tema isikliku kuuse all ega mõtle üldse, kas jõuluvanal tekibki momenti istuda koos päkapikkudega omaenda särava jõulukuuse alla ja avada kingitusi."

Ta võtab lumised vildid jalast ja asetab need kamina ette kuivama.

Päkapikk ei kujuta ette, mis saab. Nii palju on veel teha. Ta jätab momendiks oma töö, et tuua jõuluvanale tass kuuma teed.

"Me peame õhusõidu ette võtma," ütleb jõuluvana. "Tuleb mägedesse lennata ja külastada Päkapikkude Koobast, et näha, kui kaugel nemad järgjega on. Eelmine jõuluvana rajas sinna mänguasjatehase ja kommivabriku. Sinihaldjas valvab nende ohutust ööd ja päevad, hoides platsi puhtana mistahes uudishimulike eest."

Praksub kamin, köögiahjus küpsevad pirukad ja järsku on õhk täis müstikat, kuna nende tuppa ilmub Sinihaldjas ja hõljub seal ning ootab kannatlikult, et teda märgataks.

"Ohhoo!" hõikab jõuluvana. "Mis tuuled sind siia toovad,

et nii ootamatult välja ilmutada? Me just praegu rääkisime sinust ja kavatsesime ette võtta õhusõidu Päkapikkude Koopasse." Sinihaldjas vangutab pead: "Meid on kogunenud sinna koopa juurde päris palju, nii et metsadki on tühjaks jäänud. Mõtleme, mida ette võtta. Metsakollid vallutasid tehase ja vabriku, maiustavad seal kommidega, lõhuvad kingitusi ja on kõik päkapikud aheldanud vangitorni, nii et tulin nõu pidama, ehk saab olukorda võitluseta parandada. Selleks aga peate teie, armas jõuluvana, kindlasti ise kohale ilmuma ja poleks paha, kui tuleks ka Irri – ta on juba nii mõnelgi korral nutikust üles näidanud."

"Olgu," tõusis jõuluvana toolilt.

Ettevalmistused tehtud, istusid nad saani ja liuglesid läbi särava tähistaeva Sinimägede poole. Maandudes kommivabriku katusele, jooksid nad ettevaatlikult suure korstna varju ja hakkasid ümbrust jälgima. Katusel polnud kedagi, altpoolt kostis aga valju jöörinat: see oli valvur, kes oli magama jäänud. Magasid ka teised kollid, ainult paar neist jageles suure lutsukommi pärast.

"Kui vähegi lärmi teha, on nad kõik ärkvel," hoiatas Sinihaldjas. Teisedki haldjad lähenesid.

"Kuidas küll juhtus, et kollide armee sai vallutada vabriku ja tehase?" päris jõuluvana.

"Neid lihtsalt oli väga palju, otsustasime taanduda ja abi järele tulla."

Nüüd oli kord Irri käes. Ta oli kunagi lugenud raamatut metsakollidest – kuidas nad elavad, mis neile meeldib, mis mitte.

"Teate," ütles Irri, "olen lugenud, et kollid ei suuda vastu panna värske maasikate lõhnale. Siis lähevad nad natuke segaseks või nii ja hakkavad kohe lõhna allikat otsima. Kui saaks kuskilt korvitäie, sellest piisaks. Läheksin selle korviga metsa äärelle ja 15 minuti pärast oleks kogu kollirahvas seal, teie aga vabastaksite päkapikud ja jõuaksite end kindlustada nii, et ükski kutsumata külaline ligi ei pääseks. Mina aga juhin kollid sohu. Olen kiire kui tuul ja maasikakorv püsib mul kindlalt peos. Siis oleme igaveseks kollidest lahti."

"Tore on. Aga kust võtta korvitäis maasikaid keset talve?"

"Peab võluri üles otsima. Kas keegi teab, kus ta praegu olla võiks?"

"Minu arust kirjutas ta eile Lossimäe tornis Kuningale retsepte uute maiustuste tarvis."

"Siis lennake kohe sinna ja paluge tal võluda üks korvitäis maasikaid."

"Olgu," vastasid haldjad. Ja mõne minuti pärast seisidki nad maasikakorviga Irri ees.

"Aitäh," ütles Irri. "Ja nüüd viige mind metsaservale, palun!"

"Just nii," vastasid haldjad, võtsid ta endi vahele ja sõit algas. Jõuluvana koos teiste sinihaldjatega aga jäi ootele vabriku katusele, kuhu kõigi üllatuseks oli ilmunud ka võlur.

"Oleks pidanud ruumid nende vabrikute

tarvis samuti koobastikku ehitama, mitte lahtise taeva alla," arvas ta.

"Jah," vastas jõuluvana, "aga elu oli pikka aega nii rahulik, justkui oleksid kõik kollid ammu välja surnud. Minu teada rändasid nad mere taha juba siis, kui mina alles laps olin, aga vanust on mul ju küllaga. Keegi ei osanud oodatagi nende naasmist – ja veel sellisel hulgal. Jõuga me neist jagu ei saa, küll aga nõuga."

Sinihaldjad panid Irri metsa äärelle maha.

"Edu sulle," soovisid nad ja Irri lippas kiiruga neile lehitades soo poole. Oli ka viimane aeg, sest kollid olid juba marjalõhna ninna saanud.

"Uuh, milline värske maasikate lõhn! Kus võiks küll olla värskeid marju keset talvist metsa?"

"Vaadake," ütles teine, "see rada viib ju sohu, siin võib kes tahes meist uppuda."

"Appi! Me upume!" lollitasid mõned, kuid tagasi ei läinud neist keegi – isu maasikate järele oli liiga suur.

Päkapikk lippas tuulekiirul. Ta teadis soos kohta, kust pea võimatu oli väljapääsu leida. Kõik kollid võisid seal kõva pinnast leidmata ülisuurtesse mülgastesse uppuda.

Väike Irri teadis väljapääsu ja, asetanud korvi maasikatega mähtale, hüppas ühelt kääbusmännilt teisele ning hiilis nõnda kollikarja selja taha, kui nood just maasikakorvini olid jõudnud.

Mis madinaks nüüd küll läks! Päkapikk metsa äärel naeris väiksel pihku ja lippas kiirelt tulnud teed tagasi.

"Hästi tehtud," kiitsid haldjad. "Sa oled väga osav! Enamus kollidest on juba uppunud. Vedas neil, kes enne seda maasikaid maitsta said." Ja tõi see oli: jääkoorik pragunes ja järsku oli maailm kollivaba koht – kes oleks suutnud seda uskuda! Kollide järel koristades oli kõigil hea meeleolu, sest tulevik tundus helge.

Kahe päevaga said päkapikud ja haldjad vabriku ja tehase jälle töökorda, liinid pandi uuesti käima. Öhtu hakul aga toimus pidu. Korrastanud Talveaeda ja sättinud laternaid, võlus võlur toreda hõrgutiste ja maiustustega peolaua. Pidotseti poole ööni. Järgmisel hommikul sõitsid jõuluvana ja Irri tagasi koju. Uksest sisse astudes nägid nad kõikjal päkapikke istumas ja seismas – kuidas neid küll mahtus nii palju ühte ruumi? Ja kõigi silmad olid justkui suured küsimärgid. Seda nähes puhkesid jõuluvana ja Irri südamest naerma.

"Ole hea, jutusta neile kõik algusest peale nii, nagu oli," ütles jõuluvana Irrile. Ja Irri jutustaski.

Teie aga, armsad lapsed, õppige usinasti, siis toovad päkapikud teile edaspidigi oma vabrikust ja tehases toredaid kingitusi!

Miriyam Rajumägi: Lasnamäe Üldgümnaasiumist

Seekord, head sõbrad, teeme viktoriini sellesama jaanuarinumbri kohta: kes on tähelepanelik lugeja, see leiab ajakirjast kiiresti õiged vastused! Need tuleks toimetusse saata enne 5. veebruari 2007, sest siis loosime õigete vastuste saatjate vahel välja auhinnaraamatud!

1 Linnuteadlaste ehk ornitoloogide andmetel elutseb Eestis rasvatihaseid umbes

- a) 8 000 000
- b) 800 000
- c) 8000

2 Rebase jäljerida kutsutakse

- a) rebasenööriks
- b) rebasepitsiks
- c) reinupaelaks

3 Oskar Luts avaldas oma esimese kirjatöö – luuletuse "Elu" – Postimehes varjunime all. Selleks pseudonüümiks oli

- a) Luskar Ots
- b) Thomas Oskary
- c) Oskar Ohakas

4 Lapsepõlves võttis Lenna Kuurmaa koorilauljana osa laulupidudest. Temal tekkis lapsena laulukaare all

- a) suur hirm
- b) tahtmine teistest valjemini laulda
- c) võimas tunne

5 Emori uurimuse kohaselt kulutasid Eesti 6-14aastased lapsed 2004. aastal taskuraha

- a) alla 100 tuhande krooni
- b) üle 310 miljoni krooni
- c) täpselt 500 miljonit krooni

6 Esimene vaksineerimine tehakse kutsikatele

- a) alates 6.-8. elunädalast
- b) alates 6. elukuust
- c) alates 2. eluaastast

7 Lastekaitse Liidu ja Ajakirjade Kirjastuse ühisprojekti "Raamat tuleb külla" lõpetas laste endi tehtud raamatute näitus, mis kandis nime

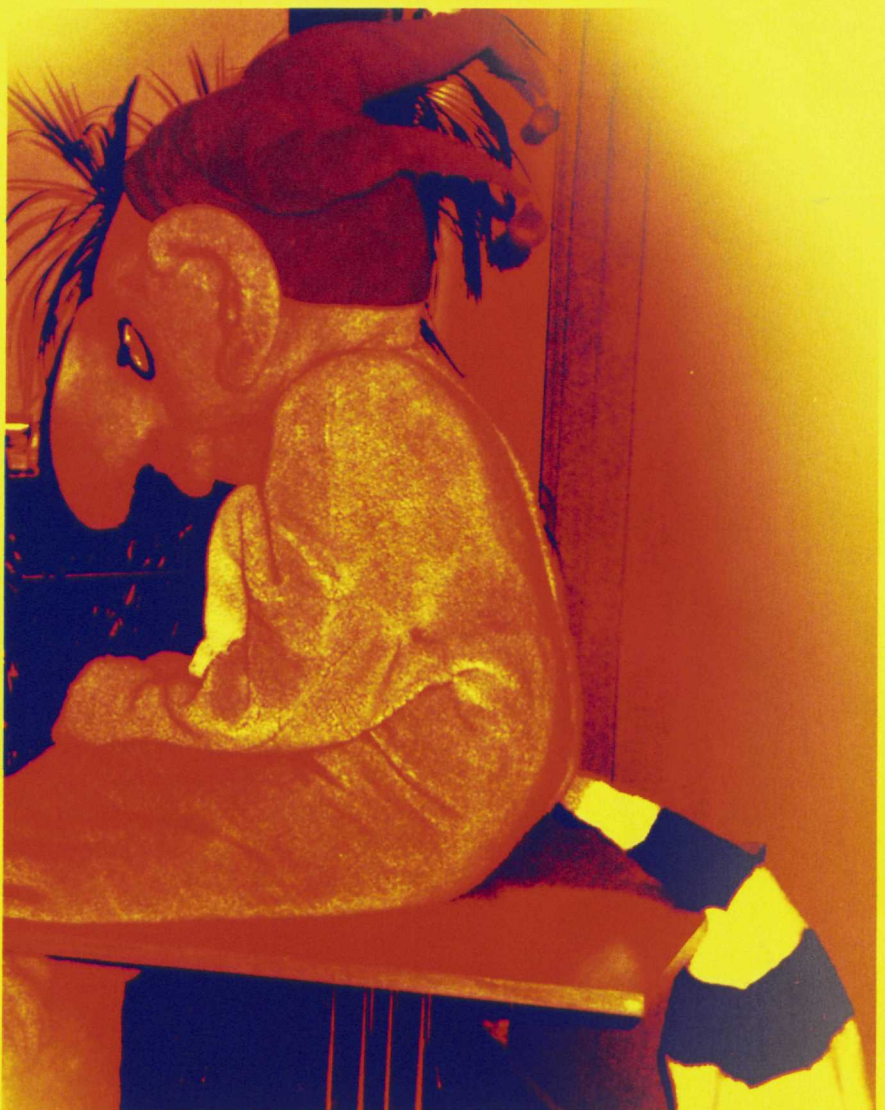
- a) Külalasteraamat
- b) Külalisteraamat
- c) Oma raamat

8 Hiljuti avaldas kirjastus Pegasus inglise kirjandusteadlase Clive Staples Lewise kirjutatud lasteraamatute sarja, mis koosneb seitsmest köitest. Kõigi nende raamatute tegevus toimub maal, mis andis nime tervele sarjale.

See maa on

- a) Gaskoonia
- b) Narnia
- c) Muumimaa

JANUARINUMBER

Pinginaaber küsib Jukult: "Kuule, kas Vilnius on Soome või Saksamaa pealinn?"

Juku jääb mõtlema ja teatab siis: "Vist ikka Soome... Aga päris kindel ma selles ei ole – geomeetria ei ole minu ala!"

Arvutiõpetuse tunnis kaebab Juku: "Õpetaja, ma ei saa kuidagi arvutit tööle! Mis see parool oli?"

"Paroolita, Juku!"

"Paroolita ka ei saa..." nuriseb pois.

"Paroolita" käib suure p-ga!"

teatab õpetaja.

"Juku, miks sa tunnis kaasa ei tööta?" küsib õpetaja. "Millest sa seal käsipötsakil unistad?"

"Sellest, et klassi astub võlur ja ulatab mulle üheksasada tuhat krooni, õpetaja!" lausub Juku.

Õpetaja muigab: "Miks sa siis juba miljonist ei unista?"

"See pole kahjuks reaalne," raptab Juku pead.

"Juku, miks sa täna nii väsinud ja räsitud välja näed?" küsib õpetaja esimeses tunnis.

"Läks vanaisaga ütlemiseks, kui ma katsusin siga puu otsa tassida, õpetaja!"

"Mis temp see sul oli?" imestab õpetaja.

"Aga ise te ütlesite, et talvel tuleb tihastele värsket pekki pakkuda!"

Juku helistab turismiagentuuri: "Hallo, kas te Euroopa pealinnadega ka tegelete?"

"Jah, muidugi!"

"See on tore!" rõõmustab Juku. "Ja milliseid pealinnu te siis välja pakute?"

"Pariis, Rooma, Berliin..."

"Ei sobi," ohkab Juku.

"Veel on välja pakkuda Viin, Madrid, Lissabon..."

"Lissabon?" hüüatab Juku. "Jah, Lissabon sobib!"

"Ja missugune aeg oleks sõiduks kõige sobivam?"

"Kes seda teab! Ma lahendan siin praegu ristsõnu!" teatab Juku.

"Juku, mis sa istud siin arvuti ees!" pahandab ema. "Võiksid jope selga panna, Polla kaasa võtta ja prügiämbri välja viia!"

"Aga ema – väljas on selline vastik ilm, et hea peremees ei aja koeragi välja!" poriseb Juku.

"Mis seal ikka – eks sa siis mine ilma koerata!"

"Paps, mul oleks viitkümmend krooni vaja!" nurub Juku.

"Ja mul oleks tarvis vähemasti sada krooni!" palub Juku noorem õde.

"Aga mina armastan sind kõige rohkem, nii et mulle anna, palun, kaks sada!" hüüatab Juku vanem õde.

"Mis teile kõigile

sisse on läinud?" küsib isa lapsi pahaselt põrnitsedes.

"Aga isa, homme on ju sinu sünnipäev!" teatab Juku.

Pinginaaber küsib Jukult: "Kuule, su isa tuli mulle vastu, nina paksult marli-sidemes. Kas juhtus midagi tõsisemat?"

"Ah – ta tuli õhtul hilja suure hooga pidutsemast ja pööras enne koduvärvat kogemata vastu elektriposti!"

"Kas auto sai kõvasti kannatada?"

"Mis auto? Paps ei käi restroranis kunagi autoga!"

Tänaval kohtuvad kaks täid.

"Kuhu sa kiirustad?" küsib üks.

"Tead, on nii mõnus talveilm, et mõtlesin Kevinini pähe minna!" kiidab teine.

"Mis mõttega – Kevin ajas eile pea kiilaks! Mine parem Juku pähe – tal head pikad ja pesemata juuksed!"

"Kes seda siis ei tea!" naerab teine täi. "Juku peas ma elan, aga Kevinini peas käin uisutamas!"

Juku tuleb koolist ja teatab vanematele: "Nüüd tuleb teil oma pangaarvet tuulutada, sest järgmisel nädalal teen ma pulmad!"

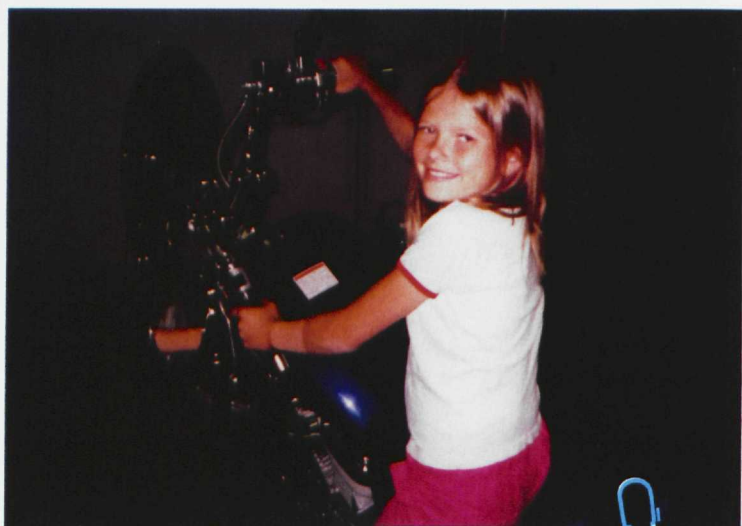
"Mis juttu sa ajad, pojuke!" lööb ema käsi kokku. "Sellest ei saa juttugi olla!"

"Abiellumiseks oled sa, Juku, liiga noor!" arvab isa.

"Mis noor – kevadel saan juba kakkümmend üks!"

"Nojaa..." ohkab ema. "Aga sai ju kokku lepitud, et enne naisevõttu peaksid ikka algkooli ära lõpetama..."

Katrin Pärnpuu Tallinnast

Tere! Minu nimi on Katrin. Olen kümne aastane. Elan Tallinnas ja õpin Tallinna Prantsuse Lütseumi 4b klassis. Mulle meeldib joonistada, tantsida, luuletusi kirjutada. Mul on palju hobbisid: tegelen kergejõustikuga, õpin viiulit ja käin laulukooris. Ootan alati uue Hea Lapse numbri ilmumist!

Katrin Pärnpuu

Sügis

Puud on kuldseid
lehti täis.
Kes neid maalimas
küll käis!

Võlur Sügis
astub teel,
saatjaks tal on
rõõmus meel.

Sünnipäevaks

Oled poiss või plika –
vanemaks saad ikka.
Õnne sulle soovin mina,
et sul meelde jääks see ikka!

Kool

Tibu läheb kooli –
see pole üldse tema moodi!
Tahaks vallatleda veel,
hing on rõõmus, lahke meel.
Sõpru leidnud igal pool –
mängiks veel, kuid ees on kool...

Mustkunsti ajalugu

Selle looga algab neljas aasta, mil ajakirjas ilmuvad minu kirjutatud lood mustkunstist ning seega oleks just paras aeg üle korrata, mida see omapärane kunstiliik endast tegelikult kujutab. Üldiselt võib maagia jagada kaheks – manipulatsioonitrikkideks, mida esitatakse lähedalt ja peamiselt sõrmeosavust kasutades, ning illusioonideks, mis on vaatamängulised, vajavad keerukat aparatuuri ning üldjuhul ka abiliste olemasolu.

Need kaks alajaotust pole aga kaugeltki piisavad, ühel mustkunstnikul on võimatu hõlmata näiteks kogu lähimaagiat. Nii spetsialiseeruvadki mõned kaarditrikkidele, teised aga kõigesse, mis puudutab raha, kolmandad hõljumiseefektidele ja nii edasi. See ei tähenda muidugi, et kaarditrikke esitav maag ei tohiks hõljuda, tihti peale stiilid kattuvadki. Kas näiteks mängukaardi õhus hõljuma panemine on hõljumis- või kaarditrikk?

Olenemata alajaotusest on igasugune mustkunst inimeste petmine, mis ei tähenda kaugeltki seda, et igasugune inimeste petmine oleks mustkunst. Näiteks ei ole märkamatu teise inimese taskust mobiiltelefoni või rahakoti enda taskusse võlumine tänavamaagia, vaid hoopis taskuvargus. Samamoodi ei kujuta kaardimängus petmine endast mustkunsti, isegi kui selleks kasutatakse kaarditrikkide abi. Üheks mustkunsti tähtsaimaks iseloomujooneks ongi, et see peab olema omakasupüüdmatu – mustkunstnik ei tohi kunagi oma osavust kuritegelikel eesmärkidel kasutada.

Kontrastne näide mustkunstist on ka 33-aastane **David Blane**. Vastuvaidlematu on tegu suurepärase tänavamaagi ja seega ka mustkunstnikuga, ent mõned tema „trikid“ väljuvad mustkunsti leebetest piiridest. Näiteks rippus ta viimati kaks päeva 15 meetri kõrgusel New Yorgi tänavate kohale tõmmatud keerlevas güroskoobis ning murdis end seejärel ahelatest lahti. Güroskoobis keerutasid kolm terasratas Blane'i eri suundades kiirusega kuni kaheksa korda minutis. Lisaks näljale ja janule kimbutasid mustkunstnikku külm ilm ja peapööritus. Triki eesmärgiks oli Päästearmeele raha kogumine – pärast keerlemise lõppu viis Blaine Päästearmee valitud 100 kehvast perest pärit last osturetkele. Mustkunstniku katsumuste hulka kuuluvad ka nädal aega vee all ligunemist, 44 päeva klaaskastis paastumist ning 61 tundi hiidjääkuubiku sees külmetamist.

Need inimvõimete piire kompivad ettevõtmised on küll tähelepanu äratavad, ent mustkunstiga ei ole neil mingit seost. Mustkunst on oma olemuselt kunstiliik, mis püüab jätta muljet millestki võimatust, kasutades selleks pettuse abi. Blaine'i katsumused oleksid illusioonid aga vaid siis, kui ta näiteks tegelikult ei olekski viibinud güroskoobis või vee all, vaid lihtsalt jätnud sellise mulje.

II. Trikk

“Tuhnides iidsetes nõiraamatutes, leidsin ma retsepti võlupuru valmistamiseks,” lausub mustkunstnik ning võtab laualt kausi tumeda pulbriga. „Selle puru imeline toime seisneb selles, et ta on võimeline läbi esemete tungima. Ma tean, et seda on raske uskuda, ent kohe võin ma oma väidet

tõestada. Selleks on mul aga ühte abilist vaja.“ Maag valib publiku hulgast ühe vabatahtliku ning jätkab: „Kahjuks ei õnnestunud mul pulbrit täielikult kokku segada – mitmed selle valmistamiseks vajalikud taimed ei kasva enam meie armsal planeedil. Seetõttu peavad läbitavad pinnad täiesti puhtad olema.“ Mustkunstnik palub abilisel käed ette sirutada, veendumaks, et need ei ole määrdunud. Kui käed on mõlemalt poolt üle vaadatud, surub mustkunstnik abilise vasaku käe rusikasse ning lausub: „Hoi seda tugevasti koos, nii et mul ei oleks mingit võimalust sohki teha.“ Parema käega võtab ta veidi kausis olevat pulbrit ning hõõrub seda abilise käeseljale. Mõne hetke pärast eemaldab maag oma käe ning palub vabatahtlikul rusikas avada – justkui imekombel on puru läbi käeselja peopesa tunginud!

Selgitus: Tegelikult on võlupuru valmistamine imelihtne – selleks sobib ükskõik milline tumedat värvi pulber, näiteks jahvatatud pipar. Puru on abilise pihus juba enne, kui mustkunstnik seda käeseljale hõõruma hakkab. Sinna satub see siis, kui maag vabatahtliku käte puhtust kontrollib. Kui abiline käed ette sirutab, teeb ta seda üldjuhul, peopesad üleval. Mustkunstnik pöörab need ümber, et ka käeselgade puhtust kontrollida ning sel hetkel poetabki ta pulbrit vabatahtliku teadmata tema kätte. Nimelt on maag eelnevalt oma parema käe pöidla niiskeks teinud ning selle võlupuru sisse torganud. Kui maag nüüd abilise käsi ümber pöörates puruse pöidla tema pihku torkab, jääbki pulber pöidla küljest abilise kokkusurud rusikasse. Nüüd jääb maagil üle vaid veidi puru käseljale panna ning see sealt maha pühkida, teeseldes, nagu üritaks ta seda läbi käeselja hõõruda.

Mustkunstnik Ande

Kahju, et see veski nii pisike on ja seetõttu vähe võlupuru jahvatada suudab...

Jääpurika reis

Ühel veebruarihommikul oli nii soe, et lumi hakkas tasapisi sulama. Samuti hakkasid sulama ilusad sätendavad jääpurikad.

Tilks, tilks, kukkusid suure maja räästast veepiisad maapinnale. Sel päeval kadusidki maja-räästast kõik jääpurikad!

Välja arvatud üks – tema oli pikk ja võimas ning kuna päeval oli soe, öösel aga väga külm, päästis see meie uhke jääpurika elu. Et külm näpistas ja tuul vuhises, see ei teinud veekristallidest jääpurikale midagi. Jääpurikas aina pikenes-paksenes! Igal hommikul jooksid lapsed teda vaatama ja imestasid, kuidas ta nii vastupidav on.

Kuid päevad muutusid järjest soojemaks ja ühel hommikul, kui lapsed jälle „sõpra“ uudistama tõttasid, oli jääpurikas poole lühemaks sulanud. „Hurraa, nüüd hakkab kevad tulema!“ hüüdsid lapsed rõõmsalt.

Jääpurikal oli aga nii kahju majaräästast lahkuda, et ta võttis oma jõu kokku ega lasknud järgmisel päeval enda küljest lahti mitte piisakestki!

Kätte jõudis märts. Jääpurikas oli kõigist püüdlustest hoolimata üpris väikeseks jäänud. Kaks suurt lindu jälgisid murelikku jääpurikat ja otsustasid teda aidata. Nad ei teadnud veel päriselt isegi, kuidas see neil õnnestub, aga plaan oli kindel.

Nad otsustasid jääpurika Lapimaale viia. Jääpurikal oli väga hea meel, et tal on lindude seas sõpru, kes teda aidata püüavad. Kuid purikas oli ka natuke kurb: ta oli ju harjunud lastega, kes teda igal hommikul tervitamas käisid!

Aga nüüd lendas jääpurikas lindudega juba kaks päeva. Teekonna lõpul siristasid linnukesed omavahel: „Nüüd veel suurest kaljust üle ja siis olemegi jääpurika päästnud!“ Jääpurikas ootas seda hetke väga!

Lõpuks avaneski kolmele rändurile pilt lumest sätendavast Lapimaast. Linnud lendasid otsejoones peapäkapiku juurde, kes parajasti punast kastiautot ehitas. Päkapikk juhatas rändurid jõuluvana maja juurde. Jõuluvana oli juba magama jäänud. Lindudel oli olnud kindel plaan jääpurikas jõuluvana und valvama viia.

Nüüd asusid nad plaani teoks tegema. Päkapikk hoiatas, et kui linnud jääpurikat kohale kinnitavad, tehku nad seda väga vaikselt!

Hommikul käisid kõik päkapikud jõuluvana uut valvurit tervitamas. Ka päkapikkudel oli hea meel, et neil on nüüd oma väike abiline, kes jõuluvana und aitab valvata. Oma tasase tilisemisega andis ta päkapikkudele alati märku, kui jõuluvana neid vajas! Jääpurikas oli väga uhke, et just TEMA valvab jõuluvana und. Ta oli oma uue ametiga tõesti rahul. Laste asemel olid ju nüüd päkapikud, kes teda tervitamas käisid! Ja mis kõige tähtsam – päike ei pääsenud nii valusasti kimbutama kui eelmisel kodumaal.

Uhke jääpurikas on praegugi Lapimaal, te võite teda koolivaheajal vaatama minna!

Jaanuar

Jaanuar – see on aasta esimene kuu, valge on siis iga puu.

Sel kuul saad teha lumemeest, suure lumekindluse, mis lai on seest.

Jaanuaris ka suusatada saad –

siis suuskadel libised mööda maad.

Nüüd siis saab ka jääil visutada hästi, ainult siis pead püsima sa püsti.

Ega ka võimatu ole jaanuaris kelgutada, kuigi vahel on liiga libe rada.

Jaanuar lõpebki varsti,

ära sellel kuul haigeks jää – muidu peab kutsuma arsti!

Hiie Tamman

Leana

Algus oktoobrinumbris

Leana ei teadnudki täpselt, millal ta äsjaleitud isa lahkus, kuid nüüd täitsid haiglapalatit vaid hele kuuvalgus ja tüdruku tumedad mõtted. Ta oli tuhat korda mõttes ette kujutanud seda hetke, mil oma isa või ema üles leiab, kuid tegelikkuses oli kõik teisiti. Palju valusam.

Kui Robi lahkus, hakkas Leana oma sõnades kahtlema, kuni oleks need peaaegu tagasi võtnud - kui võimalik. Mehe vabandus tundus küll absurdne, kuid kahetsuse siirus ületas selle. Leana mõtles, et ehk ei kohta ta oma isa enam kunagi, ja tal oli päris palju ütlemata jäänud. Tüdruk uinus neisse mõtetesse.

Hommikul tundis ta, kuidas eredad päikesekiired üle ta näo jooksid. Ta avas silmad, leidis silme eest tavalise pimeduse ning mõtles, mis tunne oleks sellisel hommikul nägijana ärgata, aken lahti teha ja vaadata kõike seda, mida hing ihaldab.

Ta ei saanudki kaua mõtiskleda, kui keegi ta kõrval hakkas rääkima.

"Sa magasid kaua," ütles Björn. "Oled sa puhanud?"

Tüdruk noogutas ja proovis peoga päiksekiiri püüda. Talle tundus, nagu poleks ta eales haige olnudki.

"Mäletad, mis päev täna on?" küsis vend kavalalt.

"Mis päev siis?" uudishimutses tüdruk ning jättis päikesekiired sinnapaika.

Björn naeratas ja lausus: "Sa saad täna haiglast koju."

Leana viskas teki pealt ning üritas ronida akna juurde, et see avada ning tuba päikesega täita.

"Mida me veel ootame?" hüüatas ta.

"Lähme!"

"Kannata-kannata, noor tüdruk," naeris Björn. "Arstid kirjutavad enne vastava loa."

"Tobe," porises Leana vaikselt ning istus voodiservale.

Korraga tuli talle kõik meelde! Kõik, mis eile õhtul juhtunud oli. Tema pärisisa ja kõik tema sõnad. Ja need valusad sõnad, mida Leana ise oli tema kohta lausunud.

Vaikne karje tahtis tüdrukust välja pääseda. Karje täis kahetsust ja pisaraid ja ... teadmatus.

Kõige hullem oligi see, et ta ei teadnud, kuidas ta käituma OLEKS pidanud, sest arvatavasti ei näe ta oma pärisisa enam

kunagi. Tüdruk tahtis sellest Björnile rääkida, kuid ei osanud.

"Björn, mida sa teeksid, kui.." alustas Leana, kuid ei osanud lõpetada.

"Kui mida?" küsis Björn.

Leana ei vastanud, ta ei osanud sellest rääkida. Ei tahtnud.

Tüdruk magas terve tee haiglast koju ega kuulnud midagi peale iseenda mõtete, mis teda ka unenägudes saatsid. Kõik oli liiga segane. Kui ta ärkas, olid nad juba koju jõudnud. Leana otsis kiiresti autost salli, tõmbas selle ümber kaela ning jooksis alla randa.

Midagi polnud muutunud. Sama mõnus meretuul, sama paadisild ja sama märg liiv jalge all. Ainult mõtted olid teised, tumedamad.

***

Õhtul istus tüdruk jälle paadisillal. Björn oli talle midagi rääkida tahtnud ja ta tahtis seda teha just seal. See paik oli neile armsaks saanud.

Leana läks juba varakult randa. Björn jäi hiljaks. Kui ta lõpuks tuli, oli ta veidi tusane ja ärritunud.

Leana polnud venda kunagi sellisena näinud.

"Noh, olemegi siin," ütles Björn. Ta hääl oli imelik, kuidagi võõras.

Leanal hakkas venna võõrast häältest ja olekust kõhe.

"See Tanel käis siin," ühmas vend. Leana noogutas, näitamaks, et ta kuulis.

Pildi tegi Kairit Krikk

"Ta tahtis sind näha."

Leana ei vaadanud Björni poole. Ta mõtles, miks ta oma elu tõsiselt õnnelikel hetkedelgi EI SAA inimesele silma vaadata.

"Sa ei ütlegi midagi?" küsis Björn ja istus tüdruku kõrvale sillale.

"Mida ma ütleva peaksin?" küsis öde ettevaatlikult.

Vend kehtas õlgu: "Ma ei tea. Sa tahtsid teda näha?"

Miks ta vend teda niiviisi küsitles? Kas ta ei tahtnud, et Leanal oleks ühtegi sõpra?

"Jah," lausus Leana. "Ma tahaksin teda näha."

Björn turtsatas. Ta polnud nähtavasti sellist vastust oodanud.

"Mida sa temast üldse tead? Kes ta sulle on?" küsis ta.

"Sõber," vastas tüdruk kiiresti ja põõras oma tühja pilgu kõrvale. "Mida sa talle ütlesid?"

"Midagi," väitis vend. "Ma ütlesin, et sa tunned ennast halvasti."

"Ja tema? Mida ta siis ütles?"

"Miks see sind nii väga huvitab, öeke?" Björni hääles kõlas pettumusenoot.

"Kas minul ei või olla sõpra, kes minu pärast muretseks?" hüüatas Leana pisarsilmil ning jooksis paadisillalt eemale. Ta jooksis kiiresti, komistas kergelt ning jooksis edasi. Eemale jõudnud, hakkas ta kõndima, ikka veel nutust vappudes.

Björn vaatas talle järele, vaatas nii kaua, kuni tüdruk silmist kadus, ning ohkas.

Järgmisel päeval ei tulnud Leana oma toast välja. Ta tahtis kohutavalt terrassile ja randa, kuid kartis, et võib kohata Björni. Tüdruk ei soovinud teda mõnda aega kohata, sest... ta lihtsalt poleks osanud õigesti käituda.

Õhtupoole, kui ema ja isa olid muretsema hakanud, miks Leana midagi ei söö ega välja ei lähe, võttis Leana siiski väikese jalutuskäigu ette. Ta läks rannale.

Peatselt sai ta aru, et keegi kõnnib ta järel, nii lähedal, et võiks teda puudutada. Kartes, et see võib olla Björn, ei öelnud ta midagi.

"Anna mulle andeks," hüüdis Björni hääl.

"Ah, see oled sina," pomises Leana ja aeglustas sammu. Selle ajaga tuli Björn lähemale: "Kas sa annad mulle andeks, Leana?"

"Mille?" küsis tüdruk. "Sina tahtsid ju head, aga mina... ma olin tänamatu."

"Ei, ma oleksin pidanud sinu arvamust küsima."

Leana ei vastanud. Poisil oli tegelikult õigus.

"Leana, ma lubasin endale, et heastan selle," alustas Björn, "Ma tõin kellegi kaasa."

"Tere," ütles Tanel kohmetult.

Leana ei vaadanud enam maha, ta naeratas ja ütles tere.

Björn jättis nad omapäi ning läks ise paadisillale. Ta oleks tahtnud öelda Tanelile, et kui ta peaks Leanal haiget tegema, siis...

Tanel ja Leana kõndisid piki rannajoont kaugemale. Kui nad tüdruku kodurannast eemale olid jõudnud, võttis Tanel Leanal käest kinni, et ta ei komistaks.

Nad rääkisid ja rääkisid, ja vahepeal naersid minema kõik

"Leana, kas sa arvad, et... sa hakkad kunagi nägema?" küsis ta.

oma mured. Leana tundis ennast paremini kui eales varem. Ta polnud kunagi saanud rääkida kellelegi omavärvusele, mida tunneb või mõtleb.

Kui õhtu pimenes, saatis Tanel tüdruku taas koduranda ning lubas hüvasti jättes teda veel vaatama tulla.

Kui Leana oma tuppä jõudis, ootas teda seal ees Björn, kes ütles, et ta ei tohiks nii hilja väljas käia. Tüdruk ainult naeratas ja ajas Björni oma toast välja.

Ta ei näinud, EI SAANUKSKI NÄHA, kuidas Björni alati kindel pilk tõmbus murelikuks.

***

Tanel käis veel mitu päeva järjest Leanal külas.

Iga kord, kui Björn poissi kohtas, mõhatas ta pahuralt: "Jälle sina," ja kadus.

Oli möödunud nädal ning Leana tundis, et oli tõesti leidnud endale parima sõbra. Paistis, et Tanelile ei lugenud tüdruku mittedärgemine, vaid see tegi Leana tema silmis veel erilisemaks.

Poiss jutustas talle, kuidas nägi välja meri, kui päike õhtuti sellesse vajus, ja kui suur ja võimas oli kuu ning tähistaevas.

Ta jutustas kõigest, mida näinud oli, ning Leana kuulas imetlusega tema kirjeldusi. Tüdruk omakorda rääkis poisile pimedate maailmast, kõigest oma mõtetest ja hirmudest. Möödus teinegi nädal täis õhtuseid jalutuskäike, kuid seejärel ei kuulnud tüdruk Tanelist enam midagi.

Ta muretseks oma sõbra pärast nii valusalt, et ei möödunud hetkegi ilma Tanelile mõtlemiseta. Ta käis küll endiselt paadisillal ja rannas, kuid üksinda oli seal palju kurvem. Keegi ei kirjeldanud Leanal seda kohta, kus ta viibis.

Ka Björn oli kuhugi kadunud. Õigemini, ta oli küll olemas, kuid oleks tüdrukut nagu vältinud. Poiss ei käinud enam paadisillal Leana rääkimas ega koputanud õhtuti ta toaksesse, et küsida, kas tal parasjagu midagi vaja pole – nagu ta alati teinud oli. Neil puhkudel oli Leana alati naernud, ei öelnud, vennal istuda käskinud ning siis muudkui küsinud ja Björn vastanud. Nüüd oli kõik kuidagi teistmoodi. Kõikjal, kuhu Leana läks, saatis teda mõte, et Taneliga võis midagi juhtuda. Ta ei pannudki tähele teisi inimesi enda ümber – ei märganud Björni eemalehoidumist, ei pööranud tähelepanu sellele, et ema ja isa muretseksid tema pärast.

Kui oli möödunud veel teinegi nädal ilma Tanelita, muutus Leana juba närviliseks. Ta hakkas süüdistama Björni, leiutades tuhandeid põhjusi, miks Tanel teda vältida võiks.

Lõpuks Tanel siiski tuli. Ta vabandas, et tüdruk muretsema pidi, ning Leana leppis sellega.

Nad jalutasid rannal nagu varem, kuid neil polnud millestki rääkida.

"Miks sa nii vaikne oled?" küsis tüdruk.

"Ma ei tea," vastas Tanel ausalt. "Pole millestki rääkida." Kõndinud vaikuses muudkui kaugemale ja kaugemale mööda rannajoont, lasi poiss äkitselt tüdruku käe lahti ja jäi seisma.

"Leana, kas sa arvad, et... sa hakkad kunagi nägema?" küsis ta.

"Ma ei tea, Tanel," lausus tüdruk rahutult. "Kas see häirib sind?"

Pildil: Maarja Kangro (vasakult), teabekeskuse direktor Anne Rande ja Kirke Kangro.

Aasta Rosina auhind 2006 Maarja ja Kirke Kangro lasteraamatule "Puuviljadraakon"

3. detsembril kuulutati Eesti Lastekirjanduse Teabekeskuses välja Aasta Rosina auhinna saajad. Tegemist on auhinnaga, mida Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus omistab aasta kõige omanäolisemale või üllatavamale eesti lasteraamatule. Teabekeskuse töötajatest koosnev žürii tunnistas üksmeelselt auhinna vääriliseks ödede **Maarja ja Kirke Kangro** pildiraamatu "Puuviljadraakon" (Koolibri).

Mängumaailm igas vanuses mürakarudele

just see lause sobib kõige paremini iseloomustama novembris Tallinnas, aadressil Pärnu mnt. 139e avatud kogu pere mängukeskust **Kidszone**. 1200-ruutmeetrilisele pinnale mahub hulgaliselt lahedaid atraksioone nagu batuudid, hirmulabürint, vigurratase rada, ronimisseinad, sumomaadlus, minigolfväljak, poomivõitlus, pehme beebinurk, lauajalgall ja -hoki ning suur ronimislinnak kahurivälja, liumägede ja mitmete teiste põnevate atraksioonidega. Kuigi keskuses on avatud ka kohvik, kus lapsevanemad saavad mõnusalt istudes ja internetis surfates oma võsukestel silma peal hoida, on kõik atraksioonid lubatud ka täiskasvanutele – seega saab Kidszone'is kogu perega lustida. Keskuses on võimalik ka sünnipäevi ja pidusid korraldada!

Teave kodulehel: <http://www.kidszone.ee>.

Energiakeskuses näeb uusi ja vanu leiutisi!

Energiakeskuses on avatud uus interaktiivne kogupere näitus „Idee kunst“. Seekordse väljapanekuga tutvustame ideid, mis on muutnud maailma. „Idee kunst“ on Ahhaa teaduskeskuse ja Energiakeskuse ühisnäitus.

Uus ekspositsioon tutvustab innovatsiooni olemust ja paljude tänaseks käibele läinud leiutiste saamislugu: riidepuu, haaknõel, kirjaklamber, tiikud jne. Kõik need on kunagi olnud innovaatilised läbimurded, kellegi loovuse viljad, mis on aidanud inimeste elu hõlbustada. Moodsatest leiutistest leiavad esitlemist muuhulgas robottolmuimeja, isepuhastav ja elektriga köetav aknaklaas jt. Nagu Energiakeskuse näituste puhul ikka, on ka sel korral võimalus paljudele eksponaatidele ise käed külge panna: juhtida imepäraselt iseliikurit Segway, näha töötamas erinevaid roboteid ja robot-tigu, katsetada „juuksed püsti“ masinaga ja teha-näha palju muud põnevat.

Näitus jääb avatuks 3. veebruarini 2007. Energiakeskus asub Tallinnas, Põhja pst 29, ja on avatud esmaspäevast reedeni kell 10 – 18 ja laupäeval 12 – 17.

Kodulehekülg: www.energiakeskus.ee

Vanad head „disnikad“ jälle ekraanil!

Maailmakuulus filmikompanii Walt Disney Pictures valis oma eksklusiivseks koostööpartneriks ja populaarseimate joonisfilmide näitajaks Eestis telekanali TV3. Tänu sellele jõuavad juba lähiajal TV3 ekraanile näiteks „Kalapoeg Nemo“, „Kollide kompanii“, „Lelulugu“ ja „Vennad karud“, „Putukalugu“, „Lehmabande“ ja teised lahedad filmid. Eesti kinodes linastunud Disney filmid on kogunud enam kui sada tuhat sõpra.

Lasteraamatute illustraatorite edetabel

Igor Oleynikov

Tallinna II illustratsioonitriennaalil andis rahvusvaheline žürii oma preemiad näituse avamisel, näituse külastajad valisid oma lemmikud triennaali kestel. Häälletuskast sai nii täis, et postmarkigigi poleks saanud enam kastipilust sisse toppida. Kõige rohkem sai häälti väliskunstnikest edukaim **Igor Oleynikov**. Siis oli jälle pisike vahe ja riburada tulid **Kestutis Kasparavicius, Victoria Fomina, Regina Lukk-Toompere** ja **Viive Noor**. Veel veidi vahet ja järgnesid **Liisa Kallio** ja **Tatyana Kazmiruk**. Kohe nende järel **Catherine Zarip, Tiina Reinsalu, Sari Airolo, Charlotte Pardi, Anne Linnamägi-Liiva** ja **Jüri Mildeberg**. Aga pole põhjust kurvastada ka neil, kelle lemmik esimeste hulgast välja jäi: kõik kunstnikud olid väga head ja kõigile jätkus austajaid.

TALLINNA LINNUKLUBI

Linnuviktoriin Tallinna kooliõpilastele

Mullu 14. detsembril viieaastaseks saanud Tallinna Linnuklubi korraldas juubeli puhul Tallinna kooliõpilastele linnuviktoriini. Kullo majja Mustamäe teel kogunesid kümne kooli esindused, kelledest kõige linnuteadlikumad olid Inglise Kolledži õpilased **Liisa Parts, Anna-Helena Saarso** ja **Mariann Rugo**, kogudes 39 punkti 42-st võimalikust. Teise koha saavutas Arte Gümnaasiumi võistkond koosseisus **Birgit Kruusel, Jaanika Viirmaa, Luisa Müür, Janeli Koivil** ning kolmandad olid Tallinna 21. Kooli poisid **Sander Hage, Karl Hõbemägi, Johannes Moor, Joosep Hook** ja **Eric Johann Pöld**. Lisaks uutele teadmistele sai iga osaleja kaasa ka AS Balsnack poolt rasvapalli, et linnu-klubi juubel tooks rõõmu ka Tallinnas talvivatele lindudele.

Rasvatihane

Tundub rasvatihase vastu aus olema

just temaga koduümbruse linde tutvustavat sarja alustada. Sest vaevalt leiame Eestimaalt kodu, kus poleks selle kauni linnuga kohtunud. Rasvatihast teatakse nii maal kui ka linnas, nii metsatalus kui ka korrusmajas – niivõrd liikuv ja uudishimulik on see vaid ligi 20 grammi kaaluv sulekera, kes teiste tihase-liikide kõrval on ometi nagu suur vend.

Talvelindudest on rasvatihane meil kõige arvukam. Ornitoloogide hinnangul liigub Eestimaal talvel ringi kuni 800 tuhat rasvatihast. See on ju peaaegu miljon! Pole siis ime, et neid kõikjale jagub. Kõik, kes talvel linde toidavad, võivad kindlad olla, et rasvatihane on igal juhul platsis. Eks oma eestikeelse nimegi on see lind ju saanud inimestelt selle järgi, et on märgatud, kui isukalt ta talvel rasva või pekiga maiustab. Mitmel pool nimetatakse teda siiski kasvust lähtuvalt suureks tihaseks – sellise omadussõnaga iseloomustatakse rasvatihast näiteks vene, inglise ja ladina keeles. Aga Soomes, kus rasvatihaseid on talvel veel rohkem kui meil ja kus neid ka väga hoolega toidetakse, kutsutakse neid talitihasteks.

Tänu inimeste poolt pakutud lisatoidule elab suurem osa rasvatihastest meil ka talve üle. Ilma inimeste abita käiks see paljudel üle jõu. Aga toidumajas ei piirdu rasvatihased kaugeltki ainult rasva nokkimisega. Päevalilleaseemned ja maapähkliid on väga minev kaup, aga ka saiapuru, hirss, kaerahelbed ja kõrvitsaseemned on nokkamööda. Looduses toitudes sööb rasvatihane hoopis putukaid. Ja mitte vähe! Linnuteadlased on välja arvutanud, et üks rasvatihase pesakond sööb aastas 60 kuni 70 kg putukaid. Enamust neist

putukatest nimetavad inimesed kahjuriteks. Seega on suvel aias pesitsevad tihased aiapidajatele suureks abiks. Seda enam, et rasvatihased pesitsevad suveperioodil kaks korda ja kummaski pesakonnas on neil 10-15 poega. Päeva jooksul viib tihasepaar oma paljulapselisele perele süüa umbes 1000 korda!

Aeda pesitsusvõimaluste loomiseks tuleks üles panna mõned pesakastid. Neid asustab rasvatihane suurima heameelega. Lennuava suurus peaks pesakastidel olema umbes kolm sentimeetrit, siis ei mahu suuremad linnud sisse ja tihaseperel on turvaline olla. Kui pesakasti pole, võivad rasvatihased pesa teha ka õõnsa aiaposti sisse või mingisse muusse õnarusse, aga paraja suurusega puuõõnsus või pesakast on ikka parim lahendus.

Praegu, jaanuaris, on rasvatihane esimene lind, kes juhatab sisse kevadhooaja. Ilusate ilmadega laseb ta õunapuu otsas laulu lahti. Laulupause korraldab kollase rinnaesisega muusik toidukordade vaheajal. Laulda see lind aga mõistab. Erinevalt enamast jaost lindudest on rasvatihastel palju erinevaid laule ja muid häälsusi. Seetõttu on teda laulu järgi vahel isegi raske ära tunda. Aga kõige tuntum ja sageli esitatavam laulurida on „tsitsifüü tsitsifüü...“, mille eestlased on tõlkinud ka maakeelde „sitsikleit, sitsikleit...“. Välimuse järgi tunneme õnneks rasvatihase alati ära. Tema valged põsed ja kollane kõhualune on kaugele näha. Üle kollase kõhu jookseb must pikitriip. Selle järgi saame isegi rasvatihase sugu määrata. Isalinnul on see triip lai ja läikiv, emalinnul aga kitsas ja tuhm.

Rasvatihane on kindlasti üks meie kaunimaid linnuliike. Kuna oleme temaga niivõrd harjunud, sest näeme teda iga päev, siis ei oska me ehk enam seda ilu hinnata? Aga vaadake seda sulisõpra nüüd värske pilguga ja te märkate, et tegemist on tõelise iludusega.

Peep Veedla

HEA LAPS

Esmaspäev

Teisipäev

Notsuaasta tunniplaan 2007

Kolmapäev

Neljapäev

Reede

Vanilla Ninja

Kirjanurk

Tere ja head uut lugemis- ja kirjutamis-aastat, kallid sõbrad ja sugulased!

Kõigepealt vabandame jaanuarinumbri hilinemise pärast – see oli tingitud Kirjanike Majas asuva toimetuse toa remondist!

Auhinnad, mida selles numbris välja kuulutame, teeniti välja veel mullu: tegu on novembrikuus välja kuulutatud võistlustega.

Nagu ikka, saavad Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Viljandi-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse Tartusse **O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu).

Kellel on muid soovide, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

LEGO-talongide täitjatest

naeratas õnn **MARKUS METSALE** Harju-Ristilt, **MIHKEL KUUSILE** Leholast ja **KEIT VAHE-RILE** Tormast.

Seekord pidime loosiõnnele lootma jääma enam kui enne:

igale võistlusele saabus nii palju häid töid, et auhindu kõigile ei jagunud. Aga üks uuel aastal jätkame uue hooga! Barbinduse võistlus „**Minu väike heategu**“ tõi toimetusse palju põnevaid kirjatükke, auhinnanukke oli aga vaid 3. Loosiõnne tahtel võitsid need **ANASTASSIA BELKOV** ja **LIISA KIVIRÄHK** Tallinnast ning **ELIS PILL** Jõõprest. Anname välja ka väikese huumoripreemia, mille saab **LEA OJA** Laevast. **JANNO AHTMA** Mõisaküläst võitis aga auhinnaraamatu.

Nüüd aga tuleb terve rida võidukaid nimesid: Õpetajate Lehe ja Hea Lapse ühise kirjandus- ja joonistusvõistluse “Koolilaps ja õpetaja – mõlemat on väga vaja!” võitjad.

Lego-komplektid võitsid **Tartu Lasteaia Kannike 8. rühm**, **Põlva Lasteaia Mesimumm Karikakra rühm** ja **Suure-Jaani Gümnaasiumi 2. klass**.

Õpetajatest saavad auhinnaraamatud **Põlva Lasteaia Mesimumm õpetaja Hilja-Beffie Kostabi**, **Puhja Gümnaasiumi inglise keele õpetaja Marika Reiko**, **Väike-Maarja Gümnaasiumi 3b klassi juhataja Tuuli Saksa**, **Gustav Adolphi Gümnaasiumi 3b klassi juhataja Maarja Soone**, **Simuna Põhikooli emakeele õpetaja Krista Ustav**, **Pala pedagoog Helgi Vaga** ja **Suure-Jaani Gümnaasiumi 2. klassi juhataja Kersti Vendelin**. Huumoripreemia saab endine õpetaja **Siiri Laidla** Tartust.

Algkooliõpilastest saavad auhinnaraamatud kirjatööde eest **Johanna Liisa Aidla** ja **Robert Merilai J. Westholmi Gümnaasiumist**, **Merit Heliko Kask Lihula Gümnaasiumist**, **Mariliis Kivipõld**, **Kaspar Bork** ja **Ursula Tähiste Väike-Maarja Gümnaasiumist**, **Mihkel Pöder Kehra Keskkoolist** ja **Cristine Laugmaa Laeva Põhikoolist**.

Põhikooli õpilastest premeeritakse auhinnaraamatuga **Terje ja Toivo Tammekivi Tartu Karlova Gümnaasiumist**, **Marleen Taali** ja **Heidy Mustkivi Türi Majandusgümnaasiumist**, **Taanil Tambetit**, **Gerli Põdrat** ja **Helen Jonovit ning Hiie Tammanit Viljandi Maagümnaasiumist**, **Kristiina Rogenbaumi**, **Katrin Riütlet** ja **Sander Kruusi Kasari Põhikoolist**, **Grete Tamme** ja **Ellen Anett Põldmaad Simuna Põhikoolist**, **Eis Ruusi Elva Gümnaasiumist**, **Helen Hindperet Pelgulinna Gümnaasiumist**, **Anastassia Belkovi Tallinna Prantsuse Lütseumist**, **Janek Mürki**, **Nikita Ivanovi** ja **Ustina Põnovat Petseri 2. Keskkoolist**.

Algklassilastest joonistajatest saavad auhinnad: **Cärol Ojala** ja **Valentin Antonenko J. Westholmi Gümnaasiumist**, **Hona Torikka Tartu Kivilinna Gümnaasiumist**, **Eva Maria Ünap**, **Kristiine Lasteaed-Algkoolist**, **Maria Järva Gustav Adolphi Gümnaasiumist**, **Marleen Helimets Suure-Jaani Gümnaasiumist**.

Põhikooliõpilastest kunstipreemiasaajad on: **Maria Lapšina Pärnu Vene Gümnaasiumist**, **Claudia Kaubi** ja **Triin Lanno Paikuse Põhikoolist**, **Imbi Esko Kasari Põhikoolist**, **Astrid Rosenberg Laeva Põhikoolist**, **Ailen Viilmaa**, **Kerttu Laug**, **Kaisa Karnau** ja **Jarmo Jaaku Taebla Gümnaasiumist**.

Ristsõna-plaadid võitsid **MERILIN JÕESAAR** Padise vallast ja **MARILIIS PETERSON** Paidest.

Islandiini-auhinnad

– islandi laste mängukaardid – võitsid **ARO-ATS AASMA** Hiiumaalt ja **LISETT ORAS** Keilast. Islandi kleepsud saavad **LIILJA TAALKIS** Emumäelt ja **PILLE-RIIN HIRV** Väandrast.

Jäljemängud

Talv on jäljemängude tipphooaeg.

Kui maa on puhta valge lume all, on iga liikuja jäljerida näha ja seda võib lugeda nagu isikutunnistust. Jäljed näitavad, kes on käija – kas suur või väike, loom või inimene, aeglane või kiire. Jäljed kõnelevad ka käija osavusest kehavalitsemisel, kiirusest ja sellestki, kas tegemist on poisi või tüdrukuga.

Eriline jäljekunstnik on rebane, see sale ja väle loomake, kelle jäljerida kutsutakse „rebasenööriks”, kuna kõik jäljed asuvad sirges liinis üksteise järel, vahega 23 – 35 cm. Kiirel jooksul ja põgenemisel silkab rebane „jäneseasammu” ja vahe läheb ligi meeter pikaks. Kuidas rebane oma neli käppa sedamoodi sättida oskab, et nad kõik ühte ja samasse ritta jälje jätavad, seda looduse kunstükki saabki ise järele teha.

1. Rebasenööri sammurida

Mäng sobib nii üksinda kui mitmekesi osavuse proovimiseks. Lumele (liivale, mullale) märgitakse nii stardikoht kui lõpujoon. Kõik mängijad alustavad korraga sammude tegemist. Astuda tuleb nii, et sammurida saaks nõorsirge. Mängu alguses lepatakse kokku ka selles, millise pikkusega tuleb hoida jäljevahe.

Pilt: Hea Lapse arhiivist

- vaheta – käiakse jalg jala ette, vahet ei tohi jätta
- tavaline – kahe jälje vahe umbes 50cm
- pikk sammuvahe – 1 meeter

Kui kõik on lõppjooneni jõudnud, hakatakse üheskoos jäljeridu hindama. Selle järgi on näha, kui rebaseosav on keegi olnud.

Selle mängu võib muuta karmimaks, kui püüda sama jäljerida mööda tagasi kõndida, selg ees. Kes tasakaalu kaotab, alustab algusest uuesti.

2. Valgejänese paarisjäljed

Valgejänese on osav ja andekas lumelkäija – käpapõhjad laiad ja jäljerida selline: kaks jälge teineteise kõrval, kaks teineteise taga. Valgejänese sammumäng tähendab sellist astumist, et kõndides tekiks valge jänku sammumuster (vt pilti). Samme tehakse eelnevalt kokkulepitud aja jooksul, nt pool minutit. Keegi võib valjusti selleks 30-ni lugeda. Võit kuulub sellele, kelle jäljepaaride rida sai selle aja jooksul kõige pikem.

3. Oravahüpped

Oravad liiguvad maapinnal hüpetega ja esijalad puudutavad vaid hetkeks maad. Oravahüppemäng on kükakil edasihüppamine, püüdes mitte kaotada tasakaalu. Võitja selgitamiseks võib lugeda hüpete arvu nt 15 sekundi jooksul või selle järgi, kes jääb kõige kauemaks tasakaalu kaotamata hüppama. Iga „orav” loeb ise ära, mitu hüpet õnnestus teha.

Talvisel ajal tulevad sammumängud elust endast – et külm kallale ei tuleks, kui väljas niisama seista tuleb. Sammumäng sobib nii sooja- kui rõõmutegemiseks kõigile!

Maire Sirel,
Eesti Südameliit

Veel kord õhutuseks –

uurige ja küsige oma vanematelt nende lapsepõlveaja õuemängude kohta. Kirjutage üles ja joonistage pilte, milliseid mängu väljas mängiti!

Meenutuseks – kaastööde postitamise tähtaeg on 20. jaanuar 2007.

Auhindade hulka kuulub ka tõeline SAMMULUGEJA –

et täpselt teada, kas iga päev saab ikka need vajalikud 13 000 sammu kokku.

Kõige väledama mängukirjeldajana saab auhinnaraamatu

Alliide-Marie Taela Tallinnast.

Kunda ja Suka Antoni kunstkivi

Sile ja sirge tee viib paeste põldude ja kadakaste karjamaade vahelt mere poole. Tõstad pilgu kõrgemale ja näed metsa kohal valget pilvelindu, sabaots mere poole, nokkapidi kinni kahes kõrges korstnas. Oleme jõudnud Kundasse.

Kunda on väike rohelisse uppunud mereäärne linnake, mille ainsaks eripäraks teistest aedlinnadest on see, et siin annab elule rütmi suur tsemenditehas.

150 aastat tagasi elas Kunda mõisas mees nimega **John Girard de Soucanton** – Suka Anton, nagu kohalikud talupojad teda kutsusid. Mõisa põllud olid kivised ja savised ning raha suure häärberi ülalpidamiseks see ei võimaldanud. Soucan-

ton hakkas otsima muid teenimisvõimalusi ja hakkas tegema oma põllu kividest kunstkivi – tementi. Tement on paekivi ja savi segamisel, kuumutamisel ja jahvatamisel saadud pulber. Kui seda tsemendipulbrit segada veega, siis ta kivistub ja muutub väga kõvaks betooniks. Aga enne seda on ta väga hästi transportitav ja vormitav. Temast saab teha igasuguse kuju ja omadusega betoon detaile, kasvõi terve maja saab valada ühes tükis betoonist valmis. Enamik tänapäeval Eestis ehitatavatest majadest on tehtud Kunda tsemendist.

Kundasse sisse sõites jääb paremat kätt suur tehase müür. Üle müüri kiigates näeb suuri 150 meetri pikkuseid pöördahjusid oma soliidses tuleõhetuses klinkrit kúpsetamas. Suits,

Põnev on näha, kuidas elasid töölised 100 aastat tagasi ja kuidas 50 aastat hiljem.

Sadama kaudu toodi sisse ahjude kütmiseks vajalikku kivist ja viidi välja tünnide kaupa tsementi. Viiakse praegugi, aga nüüd juba suurte konteineritega.

Seal sadamatee alguses on üks viinapuudesse uppunud maja. See on kunagine tehase kontor, mis asus just tsemendi-tehase väravas. Aastatega tsemenditootmises vajalikud masinad läksid suuremaks ja võimsamaks ning tuli uued hooned ehitada. Kontor koos tootmisega kolis mujale, vanasse majja tehti aga muuseum.

Kunda Tsemendimuuseumis saab näha ja katsuda paljusid huvitavaid asju. Näiteks saate teada, kuidas hakati tsemendi kasutama Vanas Roomas, mismoodi otsiti selle õige tsemendi retsepti 18. ja 19. sajandi Inglismaal ja kui mitmes vabrikus on tsementi toodetud Kundas ja kuidas seda siin praegu seda tehakse. Põnev

mis aastaid tagasi oli tolmust tiine, on muutunud valgeks veetlevaks veeau-ruks. Vaid vahel harva juhtub, et linnale on siputatud peale halli tsemendi-puudrit. Kui piki tehase müüri edasi sõita, keerab tee sadamasse. Sadam on väga oluline Kunda linna elus.

on näha, kuidas elasid töölised 100 aastat tagasi ja kuidas 50 aastat hiljem. Lisaks sellele on muuseumisse üles pandud üks suur pöördahi ning sinna saab lausa sisse minna. Meil saab katsuda Eestile oluliste inimeste inimeste käejälgi, mis on jäädvustatud betooni. On võimalik võrrelda näiteks Veljo Tormise, Erki Noole ja Tanel Padari käejälgi. Teiste seas saate proovida, kui suur on Hea Lapse toimetaja Leelo Tungla käsi, mis kõik teie kaastööd toimetab!

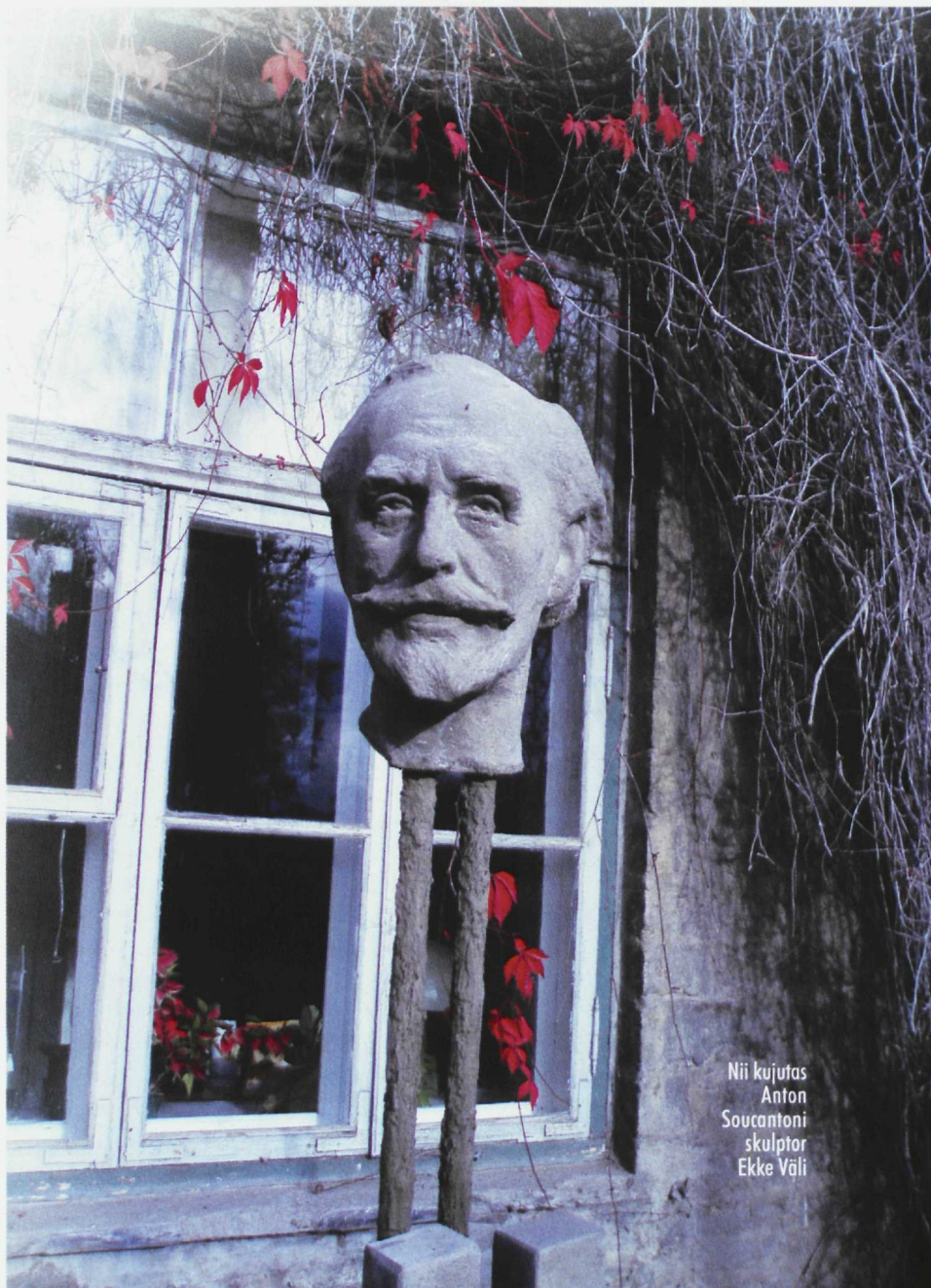
Kunda Tsemendimuuseumis saab ka ise midagi valmis teha. Üsna pea on meil võimalus proovida ise betooni valada või kui selline must töö ei meeldi, siis saab hoopis kangast kududa – ilusat triibulist, just sellist, nagu vanaema neid tegi. Kui tuleb kevad, siis on meil eriti vahva. Siis ei pea bussis istuma, vaid võib lausa matkale minna. Mereäär ja mets, Kunda kultuur ja Lammasmäe, vanad mõisad ja orduloss – mine jala või jalgrattaga, põnev ikkagi!

Ootame Teid külla!

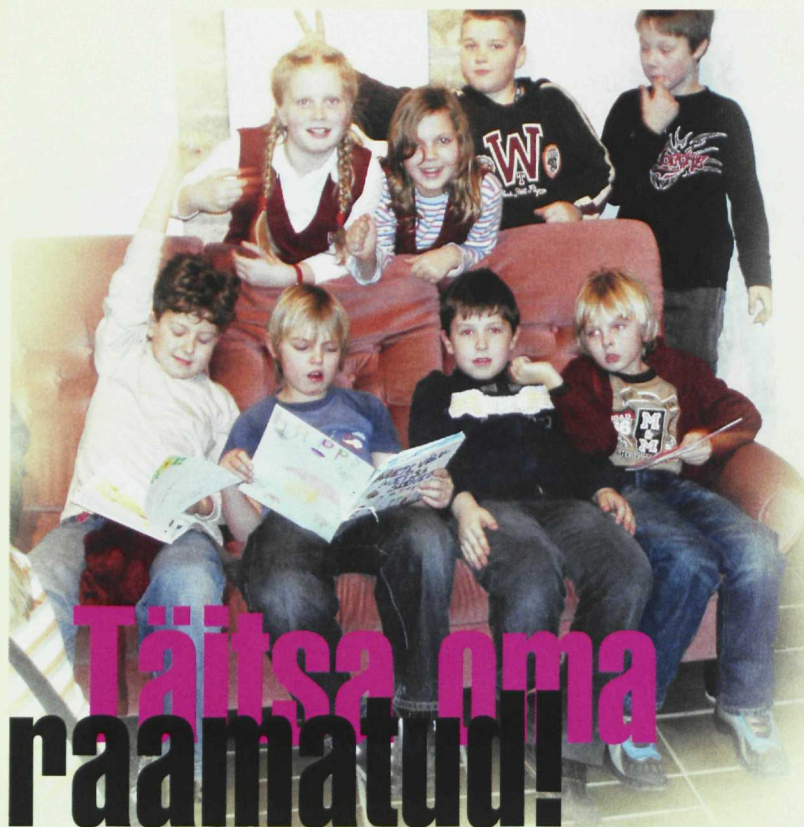
Marge Salumäe,
Kunda Tsemendimuuseumi direktor

NB!

Kui plaanitate matka
või ekskursiooni
tsemendimuuseumi,
siis oleks arukas ette
helistada telefonidel
32 21594 või
32 25500!

Nii kujutas
Anton
Soucanti
skulptor
Ekke Väli

kirjanikud **Veiko Belials, Kristiina Ehin, Juhani Püttsepp, Leelo Tungal, Jaanus Vaiksoo** ja **Wimberg**.

Kaks viimati nimetatud astusid kuulajate ette ka näituse **"Oma raamat"** avamisel.

Oi, kui palju oli näitusel vaatamist ja lugemist! Oli nii luulekogusid kui juturaamatuid, nii pisikesi taskusse mahtuvaid teoseid kui ka kala-, linnu- ja inimkujulisi köiteid. Autorite elupaigad on laiali üle kogu Eestimaad: Adavere ja Viluste vahele mahtusid Sadala, Torma, Tallinn, Tartu, Tilsi, Väike-Maarja, Vasta ja veel mitu ilusat luulelist kohta.

J. Westholmi Gümnaasiumi tüdrukud Evelin ja Margaret tunnistasid, et näitust vaadates ei tulnud mitte ainult tahtmine raamatuid lugeda, vaid ka kirjutada. See on hea mõte!

Lehitseme nüüd koos Sinuga, hea lugeja, Sadala Põhikooli 4. klassi koguteost "Sadala lood".

Rahvusraamatukogu 5. korruse galeriis

võis detsembris näha ÄÄRMISELT HARULDASI raamatuid – kõiki neid oli valmistatud ainult üks eksemplar!

Ka autorite nimed olid haruldased (kuigi Hea Lapse lugejatele on nii mõnedki nende seast tuttavad) – tegemist oli nimelt algkoolilaste kirjutatud, illustreeritud ja kaante vahele köidetud raamatutega.

Lastekaitse Liidu ja Ajakirjade Kirjastuse ühisprojekti "Raamat tuleb külla" juhtis võiduka väljanäituse ni noor kirjanik **Kätlin Vainola**, kes ise ka alles hiljuti avaldas sarjas "Minu esimene raamat" oma esimese lastejutustuse "Ville".

Varakevadel alustasid näitlejad **Tiina Tauraitse** ja **Erki Laur** sõitmist mööda Eesti koole, kus nad lugesid algkoolilastele vahvaid muinasjutte. Kaasa löi ka näitleja **Maarja Jakobson** ja

Lusika soo tekkimine

Vanal hallil ajal oli üks koht, mille nimi oli Lusika soo. Seal elas vana mees, kelle nimi oli Tõnis Tõnisson. Tal oli üks suur põld ja ta pidi selle ühe päevaga ära kündma. Siis tuli tema juurde Kalevipoeg ja palus, et anna traktor mulle, ma künnan ise põllu ära. Ta tahtis veelgi künda, aga mees ei lubanud.

Järgmisel päeval pidi mees ühe päevaga ära sööma kaks vannitait õunu, aga ta ei jõudnud. Siis tuli jälle Kalevipoeg ja pakkus abi: "Anna aga need kaks vannitait õunu mulle, ma söön ise nad ära!"

Siis, kui töö oli tehtud, oli mees nii rõõmus, et pidi lausa lakke hüppama. Sellest ajast peale on seal Lusika soo. Kalevipoeg seal küll enam ei käi, aga ta kivi on seal alles.

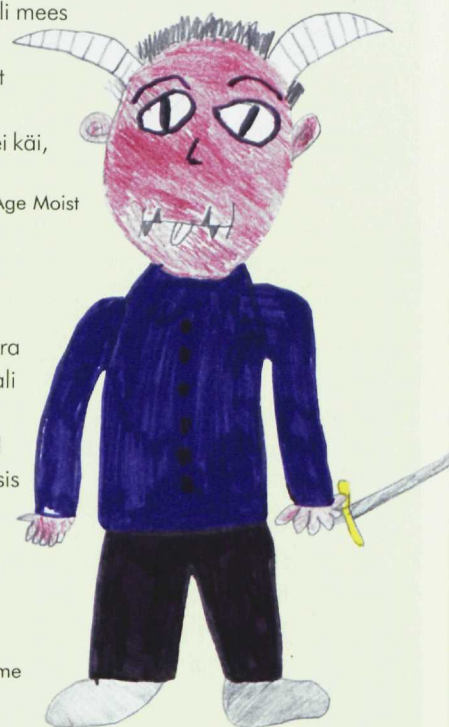
Age Moist

Kuidas tekkis Reastvere

Vanasti, ennemuistsel ajal, oli Reastvere hästi reostatud koht. Ükskord sattus sinna Kalevipoeg ja koristas kõik ära – tema oli seal peremees. Pärast väsis ta ära, heitis pikali ja jäi magama. Vanapagan sai vihaseks, et ta reostus on ära koristatud. Ta kuulutas välja sõja Kalevipoja vastu. Nad sõdisid ja sõdisid, ja Kalevipoeg kui tugevam võitis. Aga ta väsis sellest taplusest ära ja heitis uuesti sinna sängi magama.

Õõsel hiilis sinna Vanapagan ja üritas teda põlema panna, aga süttis hoopis ise. Sellest ajast peale pole enam Vanapaganat meie kandis nähtud, aga Kalevipoeg suundus edasi Lusika sohu.

Marten Säde

Andres Jaaksoo

Eestimaal algab kevade jaanuaris

Juba sada aastat on see niiviisi olnud

1907. aasta sügistelvel sõitis nooruke, parajasti töötu Oskar Luts linnast koju käima. Abiks isale metsatöid tegema. Kuid tõelist palgilangetajat temast paraku siiski ei saanud. Sest temale, kes ta hiljaaegu Thomas Oskary varjunime all ajalehes „Postimees“ oma esimese kirjatöö – luuletuse „Elu“ – oli avaldanud ja ajalehes „Päevaleht“ oma esimesed följetonid trükkinud, tuli äkitselt jälle „vaim peale“. Asjaosaline ise on oma mälestustes tunnistanud: „Veel samal õhtul alustan ma, [...], satun hasarti ja kirjutan, kuni lambis õli; ning pole minust siis enam õiget metsatöölis järgmisil päevil ja nädalail – ma istun oma kuudis ja muudkui lükkin ridu kas või silmad peast.“

See kirjakribimine hakkas silma ka Oskari koolipoisias nooremale vennale, kes nõudis metsameheks tulijalt otsesõnu: „Mis sa ometi ühtelugu kirjutad?“

Oskaril ei jäänud muud üle, kui suure saladuskatte all üles tunnistada, et ta kirjutavat lugu sellest ajast, mil ka tema ise koolis käinud. Aga sellest ei tohtivat vennas mitte kellelegi kõssata. Vend lubas vaikida nagu haud ja nurus siis vastutasuks, et vanem vend talle sellest midagi ette loeks. Ja too pakkus vennale oma magamislavatsi peal istet ja hakkaski lugema.

Poiss kuulas vaikselt venna jutulõnga. Aga varsti märkas lugeja, et vennas hakkas kihelema-nihelema, „justkui oleksid tal kirbud kallal“.

„Ju talle kirjatöö ei meeldi, aga ta ei julge mulle seda ütelda?“ kahtlustas verisulis kirjamees. Aga luges siiski edasi.

Kuulaja turtsatas korra, teise ja kolmandagi, siis hakkas naeru pugistama.

„No mis see nüüd olgu!“ oli verisulis kirjamees solvunud. Aga luges siiski edasi. Nüüd hakkas kuulaja juba täiesti kõrist naerma. Verisulis kirjamees jättis lugemise ja küsis kasvatomatu kuulaja käest päris pahaselt: „Mis sa naerad?“

„Naljakas on,“ vastas

vennas puhtsüdamlikult ja tahtis teada, kas toona oli koolis tõepoolest niisuguseid poisse nagu Toots.

Kõrvust tõstetud kirjamees tunnistas: „Umbes sellistena nad on mul säilinud meeles.“ Ja küsis: „Mis sa arvad, kas maksab kirjutada edasi?“

„Oi, maksab küll!“ tuli sedamaid siiras vastus.

Aga ema arvas teisiti: poeg „peaks endale ikkagi vaatama mingi kohakese; ega see kirjanikuamet pole suurem asi.“

Ka isa, küllap naabrite survele, olevat jõrisenud, et poeg võiks „endale vaadata mõne uue koha; kaua ta ikka nii...“

See „nii“ tähendas priileivasöömist ema-isa kukil. Nii-sugune asi Oskarile ei meeldinud. Sedamaid saatis ta mõned kirjad tööpakkujatele. Et aeg oodates igavaks ei läheks, kirjutas Luts oma raamatut edasi. „Kütan edasi kuni jõuluni,“ on ta ise tunnistanud.

Ja küttis edaspidigi edasi, kus vähegi võimalik

Tallinna tööpakkujalt tuli vastus üsna ruttu ning see oli väga kärsitu: „Kohe kohale astuda!“ Ja nii ta siis kihutaski kohale, kaasas väike kompsuke, mille sees oli natuke pesu ja... „Kevade“ poolik käsikiri.

Töö vaheaegadel, siis kui töölaual polnud ühtegi arstitähte, mille järgi rohtu kokku segada, istus ta valvetoas, mõttes oma „Kevade“ peale ja ootas „vabapäevi“. Aga selles apteegis oli kombeks, et iga kolmas päev oli apteekriabilistel tööst vaba päev. Nendel päevadel sulges Luts ennast apteegi tillukesse eluruumi, ja kirjutas, muudkui kirjutas. Ikka „Kevadet“.

Ühel niisugusel päeval sattus sinna sisse astuma ametivend ja nõudis kirjutajalt otsesõnu:

„Mis te ometi teete?“

„Kirjutan,“ pobises Luts vastuseks.

„Aga kellele te ometi kirjutate nii pikki kirju?“ pidi nüüd ametivend uuesti pärima ja, vastust saamata, tunnistas: „Kirjutan minagi vahel mõne kirjakese, kuid mitte üle kahe kirjababri leheküljel.“ Aga siis oleks temast otsekui mingi mõistmise valgus läbi käinud ning ta kostis kadedalt: „See peab küll olema üks väga sügav armastus, mis ahvatleb sellistele verstapikkustele südame väljavalanguile.“

Nõnda see elu seal apteegis kulges, kuni ühel päeval hoidis verivärske kirjamees pihus sõjaväekutset.

Reisipaunas tarvilikud tarbeesemed ja... „Kevade“ poolik käsikiri, Luts läkski. Sõjaväes olleski ei jätnud ta kirjutamist. Tõusis hommikuti kella nelja paiku üles ja muudkui kirjutas...

„Ses suhtes pole veel mingeid kavatsusi,“ tunnistas Luts. „Kirjutan niisama, et aeg mööduks rutemini.“

Aga varsti tuli tõrge

Kui veltveebel nägi teda nõndamoodi laua taga kirjutamas, muutus mehike valvsaks:

„Nii vara sa jälle kirjutad kirja?“

Astus siis laua juurde, et asja lähemalt uurida:

„Aga mis kiri see siis õieti on? Seda on ju rohkem kui paarsada lehekülge. Pole ma veel kunagi näinud nii pikka kirja. Mis see on?“ nõudis mehike otsesõnu, endal süda rõõmust rõkkamas, et on tabanud spiooni, kes märkmeid teeb.

„Need on mälestused minu koolipõlvest,“ vastas kirjutaja.

„Mälestused koolipõlvest?“ kordas veltveebel ja küsis juhmilt: „Mispärast sa pead just neid üles kirjutama?“

„Ega ei peakski,“ leidis nüüd ka Luts. „Ma kirjutan niisama ajaviiteks.“

„Hm, või nii. Ajaviiteks tähendab,“ ütles veltveebel, aga ise mõtles: „Magamiseks ettenähtud ajal ja – ajaviiteks! Siin ikka midagi ei klapi.“ Ja kandis asjaloost ette, kuhu vaja.

Juba mõne päeva pärast kargas komandoruumi staabikapten ja käskis kõikidel oma kapid ja sõdurikastid lahti teha. – Tavapärane ootamatu puhtuse kontroll. Aga seekord tundus see kontroll üksjagu veider olevat. Staabikapten astus otsejoones Oskari kapi juurde ja hakkas midagi otsima. Varsti oli otsitav – „Kevade“ käsikiri – ka käes.

„Ahaa, mis see on?“

„Kirjutan vahel oma koolimälestusi, teie kõrgeausus. Needsamad ongi.“

„Hea küll, ma võtan kaasa need lehed ja vaatan, kui kaugele sa juba oled jõudnud oma koolimälestustega.“

Ütles nõnda ja marssis minema, kaenlas käsikirja lahtised lehed.

Lõpuks said hirmunud kaaslased jälle kõnevõime tagasi ja pärsid, et ega ta, hull, ole seal midagi poliitilist kirjutanud, sest siis oleks asi õige hull. „Sest see, kelle käes on vägi ja võim, ei salli kunagi oma tegude arvustamist.“

Kuigi Luts teadis, et midagi niisugust seal sees küll ei ole, pidi ta ometi mitu päeva hirmul olema. – Kas ta üldse saab oma käsikirja tagasi? Oli see ju ainus. Ja kui see kaotsi läheks, oleks katastroof käes...

Piinarikkad päevad kulusid. Lõpuks sai ta käsu staabikapteni juurde ilmuda. Kohale jõudes oli kutsumise põhjus kohe selge – staabikapteni laua peal lebas „Kevade“ käsikiri...

„Jah, need on tõesti koolimälestused,“ kuulutas kapten muiates ja tahtis teada, mistarvis ta neid üldse kirjutas. Kas trükki andmise jaoks?

„Ses suhtes pole veel mingeid kavatsusi,“ tunnistas Luts. „Kirjutan niisama, et aeg mööduks rutemini.“

Kui kapten kuulis, et tegelikult on tema alamal juba mõned asjad trükiskil ilmunud, teatas ta järsult, et kirjanikud talle ei meeldi, sest „kõik nad irisevad ja virisevad ja otsivad midagi uut, aga mida nimelt, seda nad ei tea isegi.“

Kui siis Luts julges iitsatada, et tema kirjatöös küll midagi niisugust ei ole, käratas kapten:

„Või veel! Kui siin oleks ainuski viibe mingile rahulolematusele maksva korra vastu – kas arvate, et te siis veel oleksite siin, kus olete praegu!“ Ja ta lükkas käsikirjahunniku Lutsu ette. „Võtke oma koolimälestused ja...“

Kui nüüd noor kirjamees julges küsida, kas ta võib oma mälestusi edasi kirjutada, sai ta vastuseks:

„Muidugi oleks parem, kui te seda ei teeks, aga teisest küljest pole sõjaseadustikus kuskil öeldud, et soldat ei tohi kirjutada süütumaid asjakesi, nagu need teie mälestused. Mis seal's ikka – kirjutage. Kuid pidage meeles, et ma aeg-ajalt kontrollin, mis te olete septsenud...“

Otsekui kivi oleks noore kirjamehe südamedelt langenud, aga... Staabikapten ei teadnud eesti keelest ju mitte mõhkugi. Kuidas ta sai teada, millest käsikirjast räägiti?

Kes päästis ta käsikirja?

Selgus, et seda tegid üks Tartu rätsepasel ja üks Avinurme pütsepp sama väeosa teenijate komandost. Ükskord kokku saades, tunnistasid nad Lutsule õhinal:

„Peaaegu pool päeva me higistasime, kui tõlkisime teie koolinalju. Küll oli häda, aga selle-eest sai naerda. Vanamees tõmbas mitu korda moka viltu, et: „Mis te itsitate, koera-pojad?“, aga meie ikka – turts ja turts. [...] Turts küll, aga kogu aeg oli hirm, et seal on midagi niisugust, mis... noh... Kuid ega me seda poleks tõlkinud.“

Nii et, vaat kes on tegelikult Oskar Lutsu „Kevade“ esimesed võõrkeelde tõlkijad!

„Kevade“ saatus

Lõpuks oli „Kevade“ käsikiri valmis. Õnnega pooleks. Luts andis käsikirja puhtalt ümber kirjutada. See tuli nõnda paks välja, et autor pidi selle pooleks tegema: esimene osa – kooliaasta esimene pool, teine osa – kooliaasta teine pool.

Ja kui nüüd nooruke autor seda õhinal kirjastustele pakkuma läks, lükkasid need selle nina krimpsutades tagasi. Üksnes „Postimees“ oli nõus seda avaldama. Aga ainult ühel tingimusel: autor peab trükikulud ise kinni maksma. Sest kes sihkest raamatut ikka tahab. Peale autori enda ja tema koolikaaslaste.

95 aastat tagasi, jaanuaris 1912, veidi pärast seda, kui Oskar oli just 25-aastaseks saanud – aga autor on sündinud 7. jaanuaril 1887, seega 120 aastat tagasi – jõudis „Kevade“ esimene osa lugejate kätte.

„Postimees“ läks omadega alt: on andmeid, et mõnel päeval müüdi raamatut lausa 200 tükki. See oli toonastes oludes lausa ennukulmatu. Ja kui „Kevadet“ pidada eesti lastekirjanduse üheks vankumatuks osaks, siis on see raamat eesti lastekirjanduse tõeline *longseller*. Ja kõige tõlgitum raamat ka. – Missuguse autori üksainus raamat oleks tõlgitud armeenia, bulgaaria, inglise, leedu, läti, poola, rumeenia, slovaki, soome, tšehhi, ukraina, ungari, vene keelde? Vastus: teist niisugust lastekirjanikku Eestis ei olegi.

Ja kui Eestisse tagasi tulla, siis on „Kevadel“ oma illustreerijatega vedanud. Talle on pilte teinud vaid kõrget klassi kunstnikud: Karl August Hindrey, Richard Kaljo, Ivi Raudsepp, Ülo Sooster, Romulus Tiitus.

Ja kui Eestisse veel kord tagasi tulla, siis on „Kevade“ igasuguseid dramatiseeringuid jätkunud meie teatritesse iga põlvkonna jaoks. Ja 5. jaanuaril 1970 esilinastunud Arvo Krusemendi filmi vaadatakse tänapäevani õhinal.

„Kevade“ on eestlase jaoks kevade südames. Miks see nii on, ei oska keegi seletada.

my scene™

Lõbusaim lugu? Igavaim isik?

Viluste koolis panid õpilased (ilmselt ikka aastavahetuse mõjul) kirja selliseid päkapiku-kirjeldusi:

- Päkapikk on puuderdatud pealaega punarohelise pintsakuga, purpurpunaste põlvpükstega pürotehnikust *printsike*.
- Päkapikk on pirtsakas-punase peakatte, punakaslillade pasteldega, punakasroosa pintsakuga, purpurpunaste pükstega ja punäpruunide põlvikutega paksuvõitu *poiss*.
- Päkapikk on punakaslilla pintsakuga peen *pereisa*.
- Päkapikk on pirtsakas-punaste plätudega pagendatud *poisslaps*.
- Päkapikk on põidlapikkune *pätipoiss*, pätsab põngerjatelt parimad palad päris peo pealt.
- Päkapikk on päris pikk-punakate puhvis-pükstega peen päikesepruun *poissmees*.

P-päris p-põnevad
paikapanevad!
Nagu näha, võtavad
p-tähejutud My
Scene'i nukkudele-
gi naeratuse näole.
Need ongi isevärki
miimika-mimimid –
oskavad ette
manada mitu*
moodi
näoilmeid!

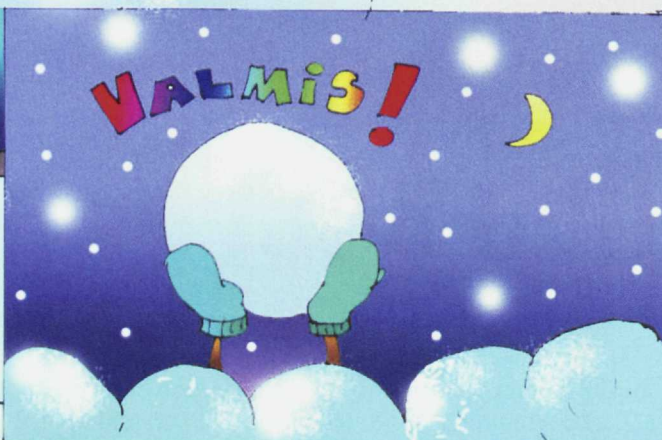
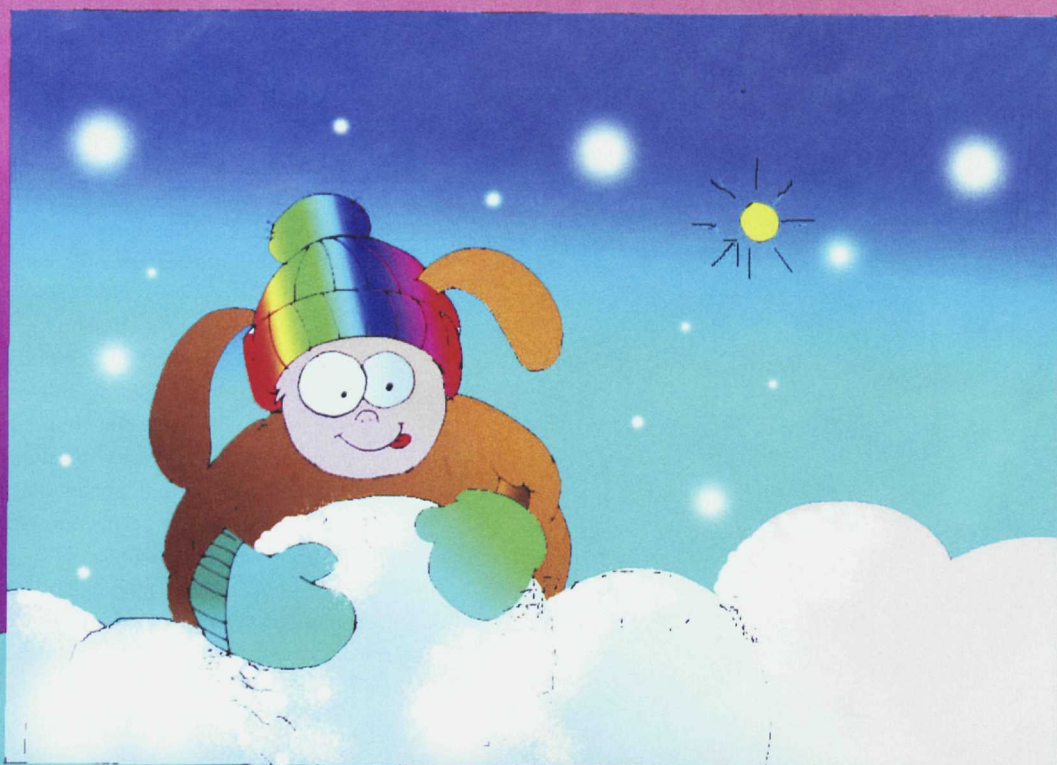

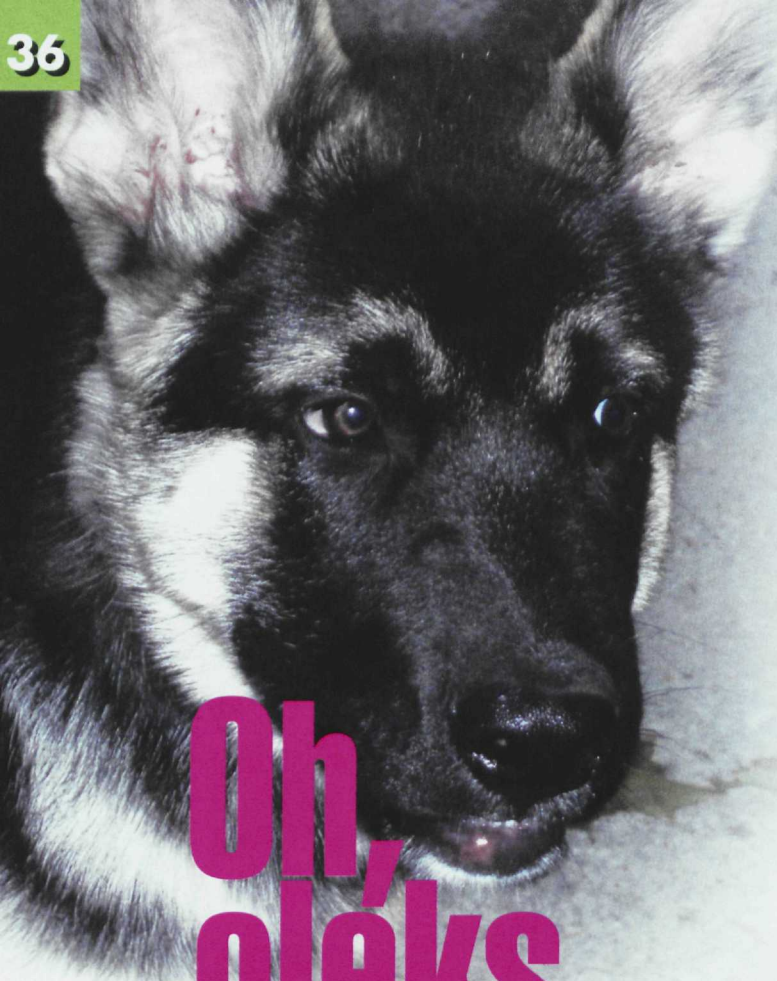
Rimonne kutsub auhinnaiks nendele,
kes kirjutavad kõige parema jutukese
(miks mitte koos piltiliga?) teemadel
"Lõbusaim lugu" ja "Igavaim isik". Oleks
eriti mõnus, kui need saaksid kirja pandud
ühhe-tähe-lugudena! Dotame teie kaasajal
hiljemalt 5. veebruariks 2007!

Maaletooja: RIMONNE

r
a
h
n
u

r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

Oh, oleks mul koer!

Igaüks on unistanud väikesest karvasest

sõbrast, kellega saaks kodus ja õues mängida ja joosta, keda saaks paitada ja silitada. Miks küll ei taha vanemad seda toredat loomakest koju võtta? Sest lõbuga kaasnevad ka kohustused. Küsisin Loomade Hoiupaiga juhatajalt **Ainike Nõmmistolt**, millega tuleb koera võtmisel arvestada.

„Koera nagu ka kõigi teiste loomade võtmine on tõsine otsus, mida tuleb **hoolikalt läbi kaaluda**, sest sellega kaasneb hulgaliselt kohustusi pikkadeks aastateks,“ ütleb Ainike Nõmmisto. „Tuleb ju järgneva 10- 15 aasta jooksul pidevalt arvestada looma olemasoluga: alates igahommikusest varajasest tõusmisest ja päevaplaani koostamisest kuni elukoha muutumiseni. Juba enne koera võtmist peaks inimesel olema selge, millist koera tal vaja on – kas tõsist valvekoera või rahumeelset perelemmikut, kas tõukoera või tõutut, suurt või väikest, rahulikku või energilist, pika- või lühikarvalist, emast või isast.“

Koeratõud ei erine mitte suuruse, vaid ka iseloomu poolest. Näiteks **retriiver** on aretatud inimest aitama ja temaga koostööd tegema. Samas **bullmastif** on inimesest vähem sõltuv. Tõu üldiseloomustusest võib eeldada, missugust tegevust loom vajab, tema liikumisvajadust, koolitatavust.

Tõuaretusel arvestatakse nii koera iseloomuomadusi kui ka välimust. See, millele rohkem rõhku asetatakse, oleneb aretuse eesmärgist: näiteks kas soovitakse dekoratiiv- või

tõõkoera. Kuid tõuaretuse eesmärgid on muutunud ka inimühiskonna teisenemisega – näiteks ei sõltu me tänapäeval enam otseselt koera püütud jahisaagist. Seepärast võib aretamisel rohkem pöörata looma välimusele kui jahioskustele.

Millised probleemid võivad tekkida, kui koju on võetud karvane sõber, ning kuidas nendest muredest hoiduda?

„Hoolimata sellest, kui põhjalikult on tehtud ettevalmistused koera võtmiseks, võib sellega tegelikkuses kaasneda igasuguseid probleeme. Juba kas või sellepärast, et hoolimata tõu üldiseloomustustest on iga koer siiski isend, kellel on oma iseloom ja isikupära ning käitumine: üldiselt tasaseks peetavate tõugude hulgas esineb peaaegu tormise käitumisega loomi. Kas see kujuneb koeraomaniku jaoks probleemiks või mitte, sõltub igaühe ootustest,“ seletab Ainike.

Probleeme võib tekkida ka ümbritsevate inimestega. Iga koeraomanik peaks arvestama sellega, et mitte kõik inimesed ei taha koeri oma lähedusse. Seepärast ei tohiks peremees lubada oma lemmikul võõraid nuusutama minna, rääkimata üleshüppamisest ja haukumisest. Kui kutsika kasvatuses pole piisavalt vaeva nähtud, võib täiskasvanud koera käitumine kujuneda probleemiks. Kui omanik ei saa lemmiku kasvatuses hakkama, siis võib pöörduda koertekooli, kuigi põhimõtteliselt on võimalik looma koolitada ka ise, kodustes tingimustes. Kooli plussiks on kogemustega treener, kes oskab omaniku tähelepanu teatud asjadele suunata ja häid nõuandeid jagada – nii ei pea jalgratast uuesti leiutama hakkama.

Mida tuleks äsja võetud kutsikaga ette võtta?

„Kutsikale tuleb kõigepealt anda võimalus uue koduga rahulikult tutvuda ja harjuda. Esimestel päevadel peaks vältima rohkearvuliste külaliste kutsumist ning muid olukordi ja tegevusi, mis ei ole edaspidi igapäevased. Talle tuleb tutvustada kodukorda: kes siin veel elavad, kus toimub toitmine, kus on joogikauss jne,“ seletab Loomade Hoiupaiga juhataja. Kutsikat peab kindlasti **vaktsineerima**, kui seda pole juba varem tehtud (selle kinnituseks on veterinaararsti märke) Esimene vaktsineerimine tehakse kutsikavaktsiiniga alates **6-8 elunädalast**, alates kolmandast elukuust marutaudi vastu. Marutaudivastane vaktsineerimine on **kohustuslik** ning seda tuleb edaspidi iga aasta korrata. Oluliselt kergem ja odavam on koerte hulgas enamlevinud nakkushaigusi vältida kui neid hiljem ravida.

Ainike sõnul pole koera korteris pidamine tema vabaduse piiramine. Koer ei filosoferi vabaduse mõiste üle nagu inimene: temal on vaja lihtsalt piisavalt liikumist ja tegevust. Koerale on korter nagu suur kuut, hoopis olulisem on, kui palju inimesel on aega koeraga tegelda. Koera suurus on ka suhteline, sest mõni rahulik suurekasvuline koer võtab tegelikult vähem ruumi kui väike koer, kes on kogu aeg jalus ning ei püsi nõ pudeliski paigal.

Kutsikapõlvest peale tuleb koera **harjutada üksinda olema**. Alustada tuleks paari minutiga, aega järk-järgult pikendades. Üksioleku ajaks oleks hea jätta loomale tegevust – näiteks maiuspallad, piiksvad mänguasjad jne. Üksiolemist saab koerale õpetada ka täiskasvanueas, kuid siis võib see nõuda rohkem aega ning ka kogunud koolitaja abi. Kindlasti peaks vältima olukorda, et koeral tuleb esimest korda üksinda koju jääda juba täiskasvanuna.

Söö ennast ilusaks ja terveks!

Kas ka teie koolis on nii, et vahetunni ajal seistakse sööklas pikas järjekorras, et osta hamburger, saiake, pakk krõpsu või šokolaadi, tervisliku toidu peale aga krimpsutab nii mõnigi noor oma nina? Kui võõrihmal pole enam lõdvaks laskmiseks auke ja kaal juba kilogramme lugedes punastab, siis võtab nii mõnigi ette pikema nälgimise... et siis peagi jälle ohjeldamatult krõpse ja komme pugida.

Sinna need miljonid siis läksidki!

Emori uurimuse kohaselt kulutasid Eesti 6 - 14aastased lapsed 2004. aastal ära 310 – 330 miljonit krooni taskuraha, millest suurem osa läks karastusjookide, maiustuste ja krõpsude peale. Ostes ühe 1,5-liitrise limonaadi, suure paki krõpse ja šokolaadibatooni, täidab koolilaps praktiliselt kogu päevase energiavajaduse, saades suurel hulgal suhkrut ja lipiide, kuid saamata jääb enamus vajalikest mineraalidest ja vitamiinidest. Sama hulk kaloreid on võimalik ära mahutada nelja tervisliku – ja muide, maitsva söögikorra sisse!

Viimasel ajal on hakatud rohkem tähelepanu pöörama koolilaste toitumisele, sest kasvavale organismile on tervislik toit ääretult oluline.

“Jõudu juurde! Front3” on koolinoortele mõeldud toitumise kampaania, millega tutvustatakse leiva, köögi- ja puuvilja kasulikke omadusi. Eesti Toidu arengukava raames korraldatud Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja (EPKK) kampaania eesmärk on propageerida nende toodete tarbimist noorte seas.

Miks just leib, köögi- ja puuvili? Aga sellepärast, et leib – eriti aga rukkileib – sisaldab vajalikke vitamiine ja rohkelt mineraalaineid nagu B-vitamiinid, fosfor, raud, magneesium

ja tsink. Leivas on palju kiudaineid, mis seovad vett ja teevad kõhu kiiremini täis. Kiudainetel on veel mitmeid teisi häid omadusi. Tänu nendele väheneb südame veresoonekonna haiguste ja pahaloomuliste kasvajate, eelkõige jämesoolevähi risk ning samuti langeb kolesteroolitase. Kiudväärt puuviljaks peetakse näiteks banaani, kuna see

sisaldab ühte grammi proteiini ja 3 grammi kiudaineid, kuut eri sorti mineraale ja seitse erinevat vitamiini. Ka mõnus mahlakas õun teeb su tervisele ainult head. Viinamarjakobar ja apelsin on samuti varustatud rikkalike vitamiinidega (A, B, C) ja mineraalidega nagu fosfor, magneesium, kaltsium, raud või kaalium. Köögiviljad aga tõstavad organismi võimet võidelda haiguste ja muude ohtudega. Kes hoolib ilusast figuurist, see teadku, et kapsas ja porgand aitavad sööjal saledaks jääda!

Kampaanias lööb kaasa noorteansambel **Slide Fifty**. Lahedatel muusikutel on ju samuti vaja jõudu, energiat ja hea vormi! Kodulehel on võimalik liituda ka Front3 klubiga ja vastata igasugustele toiduteemalistele küsimustele. Mängus osalenute vahel loositakse välja PlayStationi taskukonsool koos mängudega, 50 kinopiletit kahele CC Plazasse ja Front3 sümbolilika plakateid! Loe lisa: www.front3.net

Anneli Orgusaar

Pildi tegi Kirke

Tervislik koolilõuna

Toidupüramiid

Plaadiriivul

Enne aastavahetust ilmus nii palju uusi heliplaate, et ega neid pühade aegu ära kuulata jõudnudki!

Laulustuudio Meero Muusik sai valmis ilusa plaadi **"Väike küünal, särä!"**, millel tervelt 19 talve-meeleolulist laulu. Päris huvitav mõelda, kui mitmes laululapsest on mõne aasta pärast saanud laulja, keda tuntakse nii Eestis kui mujalgi. Tegelikult polegi see oluline – kõige tähtsam on ikka rõõm, mida saadakse muusikat tehes ja seda kuulates!

Ilusa muusikaüllatuse tegi ka Maire Eliste Laulustuudio. Album **"Ole tervitatud, Maarja!"** sisaldab kogunisti kahte plaati – kellel laulud selged, need võivad fonogrammide saatel ise soliste mängida. Hea algus teel suure muusika poole!

Hedvig Hansoni – Andre Maakeri koostatud **"Unalbum"** on kaunis plaadiraamat. Nimelt on selles lisaks lauludele ja tekstidele ka esitajate lapsepõlvepildid. Vahva on vaadata Liisi Koiksoni jõuluvanale esinemas, Tõnis Mäge võrevoodist välja kippumas ja Hedvig Hansoni jalgrattasadulasse istumas. Laulud aga sobivad kuulamiseks nii suurtele kui väikestele!

Dynamindi fännide südamed hakkavad kindla peale kiiremini põksuma, nähes-kuuldes oma lemmikute uut erksakaanelist albumit. Kaante vahelt võib leida kaks CD-d ning kes soovib, see proovib karaoketki teha! Midagi dünaamiidi ja teemanti vahepealset, kas pole?

Nightlight Duo on oma uuele plaadile pannud karmi pealkirja **"Armid näol"**. Tegelikult on duol näod endiselt kaunid, armsad ja armida ning häälepaelad endistviisi vastupidavad. Kuulake ise, kui ei usu!

TopTeni kolmas album **"Talvehitt 2007"** sisaldab 18 lauluga kontserti, kus kuulaja ette astuvad **Vanilla Ninja, Kristjan Kasearu ja Paradise Crew, Maarja, N' Euro** ning paljud teised noorte lemmikud. Muusikat mitmele maitsele!

Pärnust pärit olev noor muusik **Ergo Korp**, kes õppis muusikakoolis klassikalist kitarr, alustas lugude kirjutamist juba 14-aastaselt. 16-aastasena loodud esimeses bändis Out Of Sight kirjutas Ergo laule, 2005. a. pani koos oma bändiga kokku oma esimese CD "Tuhmunud mälestus", mullu aga ilmus tema teinegi plaat **"Käidud teid"**. Novembris 2006 jõudis see koguni Eesti müügitalvete tippu! Plaadil on 14 lugu, millest enamus on Ergo enda looming.

"Leana" algus lk 17

Poiss vaikis, vedades jalaga liivale jooni, ning lausus siis: "Saad aru, sa meeldid mulle ja kõik, aga... mul on raske... niiviisi"

"Ma mõistan," ütles Leana. "Aga sõprus ongi see, kui..."

"Leana, saad aru, sa oled tore tüdruk, aga ma kardan, et..."

"Et ma komistan ja sina jääd süüdi?" küsis tüdruk pettunult. Ta mõistis, et see oli nende viimane jalutuskäik. Ja ta ei tahtnud haiget saada. Kergem oli rünnata.

"Leana, ma kardan, et teen sulle haiget," vastas Tanel vaikselt, "Kardan, et ükskord ütlen sulle midagi halba. Ja ma ei taha seda teha, ma ei saa riskida sellega, et..."

"Inimesed ütlevad üksteisele iga päev maailmas tuhandeid halbu sõnu, aga nad ei purusta sellepärast sõprussuhteid."

"Leana, ma tahan, et leiaksid kellegi sama hea kui sa ise oled," ütles poiss. "Aga kahjuks pole see mina."

***

Leana ei nutnud. Tal polnud midagi, mille pärast nutta. Tüdruk teadis, et nii läheb, kuid lootis siiski, et ka tema saab kunagi õnnelikuks. Ta polnud sellist tüüpi inimene, et oleks sosistanud: "Kunagi saan mina ka õnnelikuks!" ja astunud auto ette.

Ta oli võitleja. Võitleja, mitte võitja. Kuid vahel on suurem võit võidelda, kui kaotada ilma vastupanuta. Leana ja Björn leppisid ära samal õhtul, kui Tanel tüdrukus kahtlema hakkas.

Björn ei heitnud Leanale midagi ette. Ta ei pidanud kõnet teemal "Mida-ma-siis-kogu-aeg-rääkinud-olen," vaid kallistas õde ning vaikis tema valuga koos. Björn hoolis. Ja Leana sai sellest aru, lõpuks. Pärisisa ilmus veel korra Leana silme ette, et vabandada. Ta sai andeks, kuid tüdruk ütles, et andestamine ja unustamine on kaks erinevat asja. Pärast seda kuulis ta oma isast vaid ajakirjanduses. Ta olevat kirjutanud loo pimedast tüdrukust, kes elab kasuvanemate juures. Raamat oli pühendatud "kallile tütrele Leanale."

Tüdruk ei soovinud seda raamatut endale. Ta ei tahtnud sellele sisu teada, sest teadis, et keegi ei suuda kirjeldada tema elu paremini kui ta ise. Te tahate kindlasti teada, kas Leana sai kunagi nägijaks. Vastus on: ...ei.

Tal oli see võimalus, aga ta ei võtnud seda vastu. Tema pärisisa, kogunud raamatuga tohutu edu ja sellega kaasneva raha, soovis oma tütrele võimaldada nägemise – tema sõnul kõige kallima vara siin maailmas. Leana lükkas ta sõnad ümber.

"Kõige kallim vara siin maailmas on inimese sees," ütles ta.

"Kõik väline, olgugi ta nii vaimustav, kui ta väidetakse olevat, on tühine, võrreldes sellega, mis võib olla inimese sees."

Nii ei saanud see tüdruk kunagi nägijaks, sest ta ei tahtnud. Ta oli rahul eluga nii, nagu see oli seni olnud. Kõige rohkem aga kartis Leana, et kui ta ükskord näeks kõike seda, mida talle kirjeldatud oli, siis peaks selles pettuma... Seda ta ei tahtnud! Talle meeldis nii, kuidas oli, sest just nii oli hästi.

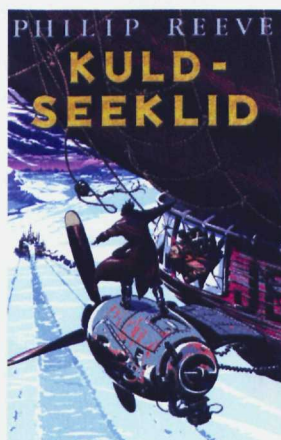
"Björn," ütles Leana ükskord paadisillal, mitmeid aastaid pärast kõike seda, "eks ole: nii on hea?"

"On," ütles Björn ning lükkas paadi rannalt lahti. "Ja sina oled esimene ja ainus, kes selle paadiga sõita saab."

Põnevuse-otsijatele

Tiritamme kirjastus rõõmustab Philip Reeve'i raamatuga "Kuldseeklid" esmaajoones neid, kes armastavad põnevust ja fantastikat. Tegu on seiklusjutuga, mille tegelased lendavad isevärki masinatel üle liikuvate mandrite ja linnade. Üks peategelastest, Hester, jutustab: "Mu ema oli arheoloog. Maadeuurija, seikleja ning ajaloolane. Ta käis Ameerika surnud maadel, kaevas seal ühe asjanduse üles ning tõi selle koju. Seda asjandust kutsuti medusaks. Londoni valitsejad said sellest kuulda ning saatsid oma käsilase Valentine'i teda tapma. Tapmise käigus lõi ta ka minu näo segamini. Mees viis selle asjanduse Londonisse, insenerid panid selle seal tööle ja siis käis kõmakas. Kõik see värk lendas õhku ja oligi kogu lugu." Teadagi satub Hester koos sõber Tomiga veel paljudesse sekeldustesse. Lugejal juba igav ei hakka!

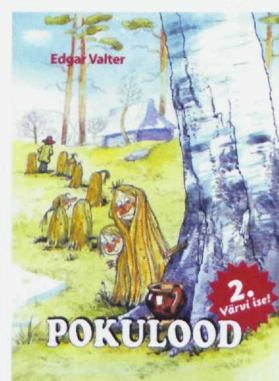
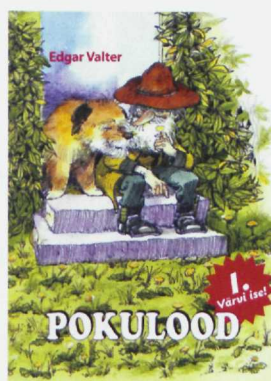

Pokudelgi mängulust kallal!

Pokud on tegelased, kellest meie lugejatele pole vist vaja pikemalt kõnelda: oleme ju aastaid kõnelnud ja unistanud Pokumaast, kus võiks igaüks tarnamätaste vahel kõndides loodust tundma õppida. Enne aastavahetust said Edgar Valteri loodud tegelased endale ka lauamängu – seda võib mängida nii "Pokuraamatu", "Pokuabitsa" kui ka "Pokulugude" juurde. Mänguga käivad kaasas ehtsast kadakapuust nupud – mingi tehivärk ju pokudele ei sobiks!

Aita pokudel värve leida!

Ial ei või teada, milleks mõne asja nässuminek hea on! Kui Edgar Valter aastate eest oma suureks nõrdimuseks avastas, et paber, millele ta oma "Pokulugude" pildid mustvalgena joonistas, ei kannata värvimist, siis kulus tal sama töö kordamiseks õige mitu kuud. Mustvalged joonistused jäid aga oma aega ootama... Tegelikult on pildid ka mustvalgena vahvad, kuid nüüd saavad lapsed ise neid värvida – paber on "Pokulugude" värvi-ise-variantidel hoopis kannatlikum kui too kunagine. Kui ei usu, proovi ise järele! Praeguseks on kirjastuse Elmatar kaudu ilmunud kaks poku-vihikut, kuid neid on tulekul veelgi! Pane värvid valmis!

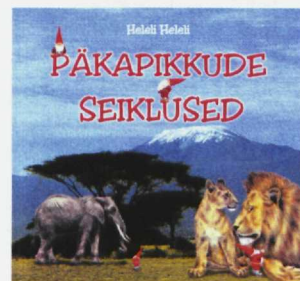
Õnneseen Felix

Kui eestlased tunnevad siil Felixit, siis Saksamaal seikleb sama nime all hoopiski jänes. Jänes Felixil on seal isegi oma fännklubi ning pikk-kõrvast on tehtud mitmeid multifilmege. Eraelus töötab Felix Sophie kaisuloomana, ning Annette Langeni ja Constanza Droopi raamatus "Felix maailma laste juures" seikleb ta mööda laia ilma ja saadab oma perenaisele kõikjalt kirju. Tänu kirjastusele Varrak on jänese seiklusraamat nüüd ka eestikeelsena ilmunud ning temaga käib kaasas Uus-Meremaa maooride lauamäng. Vali ise, kas loed või mängid! Kõige parem variant on see, et nii loed kui ka mängid!

Sõnumeid Päkapiikkude maalt

Jõulujärgsel ajal passib veel meenutada ka päkapikke. Nende töö on küll selleks talveks tehtud, aga eks neil ole omalgi maal sekeldamist. Kirjastus Eesti Raamat avaldas kõlava nimega autori Heleli Heleli juturaamatu "Päkapiikkude seiklused", mille värvikad illustratsioonid joonistas Reet Rea. Nii lugudes kui pildidel näeb ilusat loodust ja igasuguseid loomi, päkapikud ise aga seiklevad kõige ootamatumates paikades: isegi savannides ja kosmoses!

Väikesi jutte mängudest ja tegelikkusest

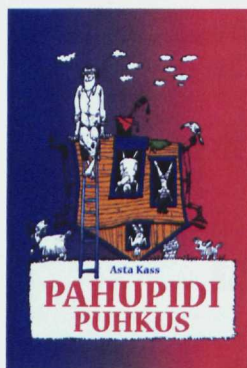
Mati Sooniku raamatu "Mängult ja tegelikult" lood pajatavad Aavo, Airi ja Mardi igapäisest elust. Jutud on hästi lühikesed ja trükitud suurte tähtedega, nii et ka pisemad jõuavad mõne loo ühe hingetõmbega läbi lugeda. Näiteks järgmise:

Õnnetu nimi
Mart lõikas noaga koolipinki oma nime.
Nimel oli väga vilets seal olla. Pögeneda oli tal võimatu.
Nõnda pidi ta lausa otsa vahtima kõigile,
kes pingist mööduma juhtusid.
Mati Soonik

Mõnus nali ei vanane!

Asta Kassi raamat "Pahupidi puhkus" ilmus esimest korda enam kui 20 aastat tagasi ja selle tegelesed – eriti ammendamatu, kuid üsna arutu energiaga Roosimamma – naerutasid tollal paljusid lapsi. Nüüdseks on raamat ilmunud kordustrükinä, illustratsioonideks ikka **Edgar Valteri** joonistused, saatesõnaks aga kirjaniku tütre **Kristiina Kassi** meenutused. Ajad on küll muutunud, kuid Roosimamma värvikas kuju pole sugugi kahvatunud!

Õekesed seiklevad

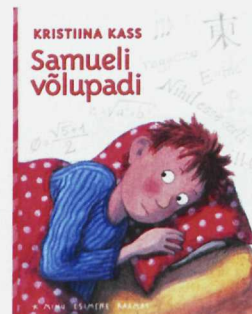
Tiina ja Sinikka Nopola on soomlannad, kelle esimene ühistöö – "Heinakübar ja Viltuss" – sai Soomes kiiresti nii populaarseks, et õekesed kirjutasid sellele veel õige mitu järjearamatu. Kirjastus TEA avaldas Tiina ja Sinikka esikraamatu nüüd ka eestikeelsena, illustraatoriks **Karel Korp**. Võib-olla on Heinakübaras ja Viltussis midagi ka õdedest endist? Nende seiklused on igatahes naljakad ja mõtteviisi omanäoline.

Kadestusväärne padi

Samuel Seebimull on tavaline poiss – enimini halb kui hea õpilane, enimini laisk kui virk. Kuid ühel päeval saab ta vahva üllatuse osaliseks: tema padi, mis pealtnäha üsna tavaline ja kulunud peaalune, osutub võluvahendiks, mis teeb poisist mäluhiiglase. Poisi üle võib ta pere ainult uhkust tunda! Kuid tegelikult annab sedasorti jõnglasest ka kasu lõigata... Proua Seebimull on üpris ärilise mõtlemisega mamma ning ajab võlupadja-loo päris põnevaks.

Kristiina Kass, kes "Samueli võlupadja" autorina pälvis esikoha kirjastuse **Tänapäev** lasteraamatuvõistlusel, teab täpselt, mismoodi sellised võlupoisid välja näevad – ka pildid joonistas raamatusse autor ise.

Narnia võlukarp raamaturiiulil

Inglise kirjandusteadlase **Clive Staples Lewise** lastejutustuste sari "Narnia kroonikad" on raamatusõbra jaoks tõeline maiuspala! Kirjastus **Pegasus** on kõik 7 köidet mahutanud kenasse karpi, kuid raamatuid võib osta ka eraldi. C. S. Lewis on seda sorti kirjanik, kes armastab oma juttudes luua terveid maailmu – nii, nagu ta sõber J. R. R. Tolkien lõi oma "Sõrmuste isandas" Keskmaa, leiutas Lewis Narnia – isevärki riigi, kuhu pääseb... ühe teatud riidekapi kaudu. Seiklused, mis Narnias toimuvad, on põnevad, ning nende kirjeldamine käib Lewise käes mõnusalt ja vaimukalt. On verd tarretama panevaid hetki, kuid on ka palju laheda huumorit. Teoste tõlkijad **Andry Ervald**, **Maiju Woodhead** ja **Aldo Randmaa** on teinud hea ja mahla-ka eestinduse. Sarja kuuluvad jutustused „Imetegija õepoeg“, „Lövi, nõid ja riidekapp“, „Hobune ja tema poiss“, „Prints Caspian“, „Koiduränduri teekond“, „Hõbedane tool“ ja „Viimane lahing“. „Lövi, nõid ja riidekapp“ on juba menukalt jõudnud ka kinoekraanile ning eeldatavasti saab sarja järgmine film valmis 2008. aastal. Kuulsa riidekapi kohta aga käivad kuuldused, et kaks Ameerika ülikooli ei jõua kuidagi ära vaielda, kumma valduses see ehtne Lewise kapike on...

Oluline on olla omanäoline!

Meie lugejate hulgas on palju koolitüdrukuid, kes tahaksid teha oma bändi, mis oleks võimalikult Vanilla Ninja sarnane. Kuidas seda tuleks teha? Paljude fännide palvel vastas meie küsimustele Lenna Kuurmaa. (Vaata postrit!)

Tegelikult on kellelegi sarnanedes väga raske silma paista! Minule meeldib erineda ja seepärast ei tahaks soovitada kellegi matkimist noortele, kes mõlgutavad oma bändi loomise mõtteid. Olge originaalsed! Inspiratsiooni võib ju kelleltki alati ammutada, aga muusika-alal ei tasu küll teha midagi täpselt sellist, mis on juba olemas! Muidugi, mida varem hakata muusikaga tegelema, seda parem – lapsena pillimängu õppimine muusikakoolis tuleb väga kasuks! Siis saadakse juba varakult muusikaline põhi alla, jõutakse rohkem kogeda, näha ja ennast arendada. Samas arvan, et kunagi pole hilja hakata tegelema millegagi, mis on südamelähedane!

Kelleks tahtsite saada 10aastaselt?

Tahtsin saada tuntud lauljaks...

Vanilla Ninja tõelised fännid korraldasid fotovõistluse, kes on ninjadele kõige sarnasemad – auhinna oli pildistamine stuudios. Parimate väljaselgitamine jäi bändi hooleks. Kas seda oli raske teha?

Jäljendamise vastu pole mul otseselt midagi, kui seda hästi tehakse. Oli palju meie sarnaseid tüdrukuid tööpoolest, päris raske oli valida. Aga pildidelt oli näha, et vaeva oli nähtud. Kõik olid tublid!

Kuidas meeldib filmitöö? Kuidas Maya roll sobis Teie iseloomuga?

Mulle meeldis filmitöö väga – kahju, et võttes läbi said. Meil oli tõesti väga supergrupp! Minu tegelaskuju Maya on läbi elanud palju traagilisema lapseõlve kui mina ja perega on tal ka raskem seis. Erinevusi oli, aga leidsin temaga samastudes siiski sarnaseid jooni ka. Tulevikus tahaksin kindlasti filminduses veel kaasa teha, mind hakkas see ala väga huvitama!

Peame Vanilla Ninjale pöialt Eurovisiooni eelvooru ajal. Kas teie laulul valmis enne melodiat või teksti?

Seda on rööm kuulda:))! Laule võib teha mõlemat pidi, sel juhul valmis viis varem ja sõnad hiljem. Niipidi on üldiselt mõnusam.

Alustasite ju ETV lastekooris üsna väikesest peast. Kas kooris ja laulmine on tulevasele popmuusikule kasulik või kahjulik?

Kasulik kindlasti! Igasugune arenemine on hea: mida rohkem on artistil hästi noorest peast võimalusi laulda ja esineda, seda

Nagu 2 tilka vanillat: Pireti jälgendaja (Maarja), Lenna jälgendaja (Johanna) ja Katrini jälgendaja (Helena). Vt. fännilehte: www.vanilla-ninja.pri.ee

parem! Kooris oli hea seda õppida, et sa ei ole üks, vaid üks oluline lüli tervikust. Ja alati pidi teistega arvestama ning endast maksimumi andma.

Missugune tunne oli Lauluväljakul Vanilla Ninjaga kontserdi andes? Kas see erines sellest, mida koolilapsena sai laulupeo ajal tuntuks?

Lauluväljaku kontserdi ajal oli tõesti hea tunne: meid oli tulnud vaatama oma 20 000 inimest! Laulupeol esinemisest erines see kõvasti: vastutus oli kordades suurem. Laulupeolisena aga on teistsugune võimas tunne: laulda ühel meelel kõikide nende kooridega koos laulukaare all! See on tõesti vägev ja inimesi ühte siduv sündmus.

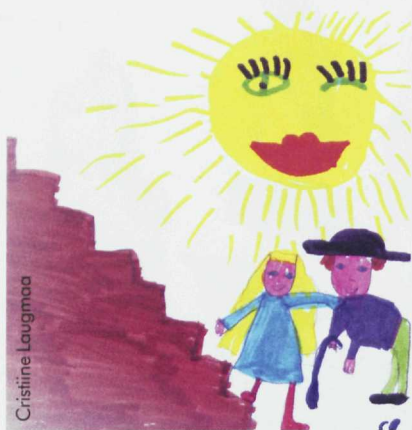
Millal tuleb Vanilla Ninja järgmine album ja millal on oodata kontserti, kuhu suurem hulk publikut mahub?

Nüüd tuleb pikem esinemispaus: pean kurvastusega tõdema, et meil kõigil on vaja aeg maha võtta, et ammutada uut energiat, saada inspiratsiooni ja oma tööle värskust lisada. Oleme ju neli ja pool aastat järjest – täiesti ilma pausideta – intensiivselt tööd teinud. See ei tähenda, et töö seiskuks: meie mänedžer töötab täie hooga uute alade kallal, kus me oma värskemal albumil "Love is War" tahame välja anda. Uue albumiga me ei kiirusta ja suuremat Vanilla Ninja ülesastumist pole kindlasti enne suve oodata. Eks näis, millal töö jälle pihta hakkab!

Küsitles Leelo Tungal

Johanna, kes sarnaneb Lennale.

Cristiine Laugmaa

Heategu

Kord tegin ma heateo:
ma päästsin nimelt teo:
Teokarp see oli mõrane –
panin superatarki vahele.
Tigu roomas minema,
ma hakkasin sõrme imema.
Nad olid ju liimised!

Lea Oja
Laeva Põhikooli 4. klassist

Minu väike heategu

Heategu on üks hea tegu,
igal heateal polegi nägu.
Head teha saab salaja ka,
nii et keegi sellest ei tea.

Saad pista sendikese
korjandusekarpi,
saad minna vanatädile sa appi.
Saab annetada taskuraha
lastele, kes haiglas, kellel paha.

Võib aidata kooliõde-venda,
nõu koolitöös neile anda.
Võib päästa kaotsiläänud looma,
kodus anda kutsul-kiisul sooja.

Aga täna mina hoopis teen
ühe pika pai oma emale.
Väsimust ta silmis näen,
appi ruttan temale.

Elis Pill
Jõõpre Põhikoolist

Anastassia Belkov
Tallinna Prantsuse Lütseumist

Sain hädasolijat aidata!

Minu koolitee ei ole pikk, aga otsem tee kulgeb läbi väikese metsatuka. Astusin mõtetes kodu poole, kui järsku kuulsin haledat näugumist. Vaatasin üles ja oma suureks üllatuseks silmasin kõrgel puuladvas kassipoega, kes ei julgenud alla tulla. Õnneks oli see hea ronimispuu. Viskasin koolikoti seljast ja tõin näguva kiisu alla. Nägin, et tal oli kaelarihm ja sellel umbes kilomeetri kaugusel asuva talu aadress. Rahustasin kassipoega, võtsin koolikotist pooliku võileiva ja andsin selle vahelt vorsti kassipojale. Kiisu sõi vorstitüki isukalt ära.

Hakkasin astuma, sest kindlasti oli väike kiisu pikast retkest väsinud ning igatses ema juurde. Kui ma kassipoja kodutallu jõudsin, toimetas perenaine parajasti õues, tema jalge ümber tiirles kassipoja ema. Kassiema limpsis õnnelikult oma pojukest. Ka pererahvas oli väga õnnelik ja lubas mul kassipojaga mängida. Kuna mul endal kassi pole, siis tundsin sellest suurt rõõmu. Hea tunne oli, et sain hädasolijat aidata!

Suured heated algavad väikestest

ma ütleb, et suured heated saavad alguse väikestest. Minu suur heategu on veel tegemata, üritan teha väiksemaid. Olen toetanud abivajajaid, aidanud endast väiksemaid ning eakaid. Püüan alati olla abivalmis ja sõbralik. Vanemate jaoks on suurim heategu see, kui ma olen hea laps. See tähendab, et kuulan sõna, käitun viisakalt, õpin hästi, aitan vanemaid ja hoian korras oma toa – see kõik ei taha mul sageli aga õnnestuda...

Cristiine Laugmaa
Laeva Põhikooli 2. klassist

Heategu loomadele

Minu suurel õel Maali-Liinal on jänes Mattias, kaks deegut ja merisiga. Need söövad hästi palju rohtu, aga Maali peab tihti kodust ära olema. Kui ta käib laagris või võistlustel, siis mina teen Maalile head meelt ja ta loomadele heateo. Ma toon jänkule ja possudele porgandit ja võilillelehti.

Pipi-Lotta Kulla (6) Laevast

Sulissõbrad

Hommikul mu akna taga kärsitu,
seljas imeline värvi kuub –
rasvatihane, mu sõbrake!
Süüa poetan temale.

Pekitüki rippu panen.
See on maitsetelt veelgi parem.
Päevaliliseemneidki
ta ei põlga kunagi.

Nüüd neid lendab juurde veel.
Tore restoran ju see!
Tugevamad trügivad ette.
Seepärast tuleb tülisidki ette.

Minu armsad sulissõbrad
kõhu täis siin süüa saavad.
Nõrgemaid peab aitama,
et ka nemad jääks püsima.

Malle Poola Tartust

Minu naljakas väike heategu

Minu isa ja mu vanem õde ja isa ja ema olime kohvikus (lõunata-sime). Mu õde jõi Fantat ja mina samuti. Äkitselt kukkus õel suur tilk diivani peale. Õde proovis teha nii, et keegi plekki ei näeks. Lõpuks hoidsin mina sellel kätt peal.

Ma kartsin, et isa seda näeb ja tahtsin, et õde riielda ei saaks ja et isa vihaseks ei läheks. Ma hoidsin kõvasti-kõvasti kätt peal, nii et käsi punane. Õnneks ei olnud isa veel sinna vaadanud, kus plekk asus. Aga mina hoidsin endiselt oma kätt pleki peal. Ma hoidsin ja hoidsin ja natuke ebamugav oli süüa ka, aga polnud hullu. Plekki polnud vähemalt näha.

Läksime rahuliku südamega koju. Nii päästsin ma õe pleki!

Liisa Kivirähk Tallinna Prantsuse Lütseumi 2.a klassist

Heated on vastastikused

See, mis mina tegin, oli küll rohkem ühe pensionäri aitamine, aga võib-olla oli see tema jaoks heategu. Teisipäeval tulin koolist bussiga koju ja kui oma maja ette jõudsin, nägin, et alt naabrimees oli aiakäruka kartuleid toonud. Need olid kartulikottides ja päris rasked. Ta upitas üht kotti üle käruääre ja oleks peaaegu kukkunud. Ma läksin talle ligi ja pakkusin oma abi. Panin oma koolikoti trepikotta ja tassisin need kolm kartulikotti tema keldrisse. Need kotid olid mullegi päris rasked, rääkimata siis 80-aastasest naabrimehest. Keldris ta tänas mind ja ütles: "Kes see mind ikka aitab, kui mitte naabripoiss!"

Arvan, et ta lausus sellepärast nii, et olen teda ennegi nii ühes kui teises töös aidanud. Aga samas olen ma temalt mehaanika osas nõu küsinud, sest ei saa ju, käed rüpes, ootama jääda, kui mõni masin tõrgub. Heated on sageli vastastikused.

Loodan, et naabrimehe abistamine oli minu väike heategu temale.

Janno Ahtma
Mõisaküla Keskkoolist

CITY

PE B 2007, 1
1378

Mitmel reisijal on kohver käes?
Õige vastus tähistab ristiga

2 4 6

... VALMISTUGEM STARDIKS!
On järjekordne toimetusterohke päev LEGO City lennujaamas: inimesed registreerivad end lendudele, pagasit laaditakse lennukiteele ning reisijad sisenevad lennuki pardale. Lenda Sinagi uue LEGO City lennukiga ja avasta LEGO maailm!

Loosi läheb LEGO City Lennujaama komplekt 7894.

Nimi:

Address:

Vastus saada hiljemalt
5. veebruariks 2007 aadressil:
Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146.